

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA

Īpašais ziņojums Nr. 10

2013

**KOPĒJĀ LAUKSAIMNIECĪBAS POLITIKA.
VAI SASKAŅĀ AR PADOMES REGULAS
(EK) NR. 73/2009 68. PANTU SNIEGTAIS
ĪPAŠAIS ATBALSTS IR PIENĀCĪGI
IZSTRĀDĀTS UN ĪSTENOTS?**

LV

Īpašais ziņojums Nr. 10 // 2013

KOPĒJĀ LAUKSAIMNIECĪBAS POLITIKA. VAI SASKAŅĀ AR PADOMES REGULAS (EK) NR. 73/2009 68. PANTU SNIEGTAIS ĪPAŠAIS ATBALSTS IR PIENĀCĪGI IZSTRĀDĀTS UN ĪSTENOTS?

(saskaņā ar LESD 287. panta 4. punkta otro daļu)

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis +352 4398-1
Fakss +352 4398-46410
E-pasts: eca-info@eca.europa.eu
Internets: <http://eca.europa.eu>

Īpašais ziņojums Nr. 10 // 2013

Papildu informācija par Eiropas Savienību ir pieejama portālā *Europa* (<http://europa.eu>).

Kataloga dati ir atrodami šīs publikācijas beigās.
Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2013. gads

ISBN 978-92-9241-391-0
doi:10.2865/29155

© Eiropas Savienība, 2013. gads
Reproducēšana ir atļauta, ja tiek norādīts avots.

Printed in Luxembourg

SATURS

Punkts

GLOSĀRIJS

I-VII KOPSAVILKUMS

1-6 IEVADS

7-12 REVĪZIJAS TVĒRUMS UN PIEEJA

13-76 APSVĒRUMI

13-28 NEPILNĪBAS ĪPAŠĀ ATBALSTA SISTĒMAS ĪSTENOŠANĀ SASKAŅĀ AR 68. PANTU IETEKMĒ TĀ SASKAŅĪBU AR KLP VISPĀRĒJIEM PRINCIPIEM

14-19 ĪPAŠAIS ATBALSTS SASKAŅĀ AR 68. PANTU IR DAĻĒJA ATKĀPE NO TIEŠO MAKSĀJUMU SHĒMAS VISPĀRĒJĀS ORIENTĀCIJAS UZ ATSAISTĪŠANU

20-26 DALĪBVALSTĪM NODROŠINĀTA IEVĒROJAMA RĪCĪBAS BRĪVĪBA, SAVUKĀRT KOMISIJAS KONTROLES IESPĒJAS IR IEROBEŽOTAS

27-28 KLP ĪPAŠĀ ATBALSTA PASĀKUMU NĀKOTNE PĒC 2013. GADA: SAGLABĀJAS RISKI, KA TRŪKS SASKAŅAS AR KLP

29-53 NAV PIETIEKAMU PIERĀDĪJUMU, LAI APLIECINĀTU, KA SASKAŅĀ AR 68. PANTU IEVIESTIE PASĀKUMI IR VAJADZĪGI UN ATBILSTĪGI

31-35 VAIRĀKOS GADĪJUMOS NEPIETIEKAMI PIERĀDĪJUMI PAR PASĀKUMU VAJADZĪBU

36-49 NEPIETIEKAMI PIERĀDĪJUMI, KA PASĀKUMI IR LABI PIELĀGOTI

50-53 PIENĀCĪGU INSTRUMENTU TRŪKUMS PASĀKUMU EFEKTIVITĀTES NOVĒRTĒŠANAI

54-76 NEATBILSTĪGA VAI NEPIETIEKAMA ĪSTENOTO PASĀKUMU KONTROLE DALĪBVALSTS LĪMENĪ

55-63 ADMINISTRATĪVĀS KONTROLES UN PĀRVALDĪBAS SISTĒMU TRŪKUMI

64-69 TRŪKUMI SAISTĪBĀ AR PĀRBAUDĒM UZ VIETAS

70-76 SMAGAIS PĀRVALDĪBAS UN KONTROLES SLOGS

77-81 SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

I PIELIKUMS. 68. PANTA ĪSTENOŠANAI PIEŠĶIRTAIS FINANSĒJUMS LAIKPOSMAM NO 2010. GADA LĪDZ 2013. GADAM ATBILSTĪGI DALĪBVALSTIJ UN PASĀKUMAM (IZŅEMOT BIJUŠĀ 69. PANTA PASĀKUMUS)

II PIELIKUMS. KOPSAVILKUMS PAR ATLASĪTAJIEM APMEKLĒTO DALĪBVALSTU PASĀKUMIEM

KOMISIJAS ATBILDES

GLOSĀRIJS

Administratīvā kontrole / pārbaudes uz vietas: Komisijas Regulas (EK) Nr. 1122/2009 III sadaļā¹ ir noteikti vispārīgi kontroles principi, kas attiecas uz visiem tiešā atbalsta pasākumiem. Konkrētāk, visiem atbalsta pieteikumiem piemēro administratīvo kontroli, ko papildina ar pārbaudēm uz vietas, kuru pamatā ir paraugu izlase. Regulas 29. pantā ir noteikts: "Jāpārbauda visi pieteikumi par katru pasākumu saskaņā ar īpašo atbalstu, attiecībā uz kuru ir tehniski iespējams veikt administratīvo pārbaudi."

AVP/MAET: agrovides pasākums / agrovides pasākums noteiktā ģeogrāfiskā apgabalā (Francijā).

Integrētā administrācijas un kontroles sistēma (IAKS): IAKS ir definēta Padomes Regulas (EK) Nr. 73/2009² II sadaļas 4. nodaļā, un plašāk izstrādāta Regulā (EK) Nr. 1122/2009. Tajā ietilpst elektroniska lauku saimniecību un atbalsta pieteikumu datubāze, identifikācijas sistēma lauksaimniecībā izmantojamās zemes gabaliem (ZGIS) un liellopu identifikācijas un reģistrācijas sistēma (AIRS), un tā paredz administratīvo kontroli un pārbaudes uz vietas.

KLP: Kopējā lauksaimniecības politika.

Nevajadzīgs atbalsts: nevajadzīgs atbalsts rodas, ja atbalstu piešķir saņēmējam, kurš tik un tā būtu pieņēmis attiecīgo lēmumu arī bez šā atbalsta. Šādos gadījumos finansiālā atbalsta sniegšanai nav nekādas ietekmes. Tāpēc tā izdevumu daļa, kas veido nevajadzīgo atbalstu, ir neefektīva, jo neveicina noteikto mērķu sasniegšanu.

Saistītais/atsaistītais tiešais atbalsts: laikposmā līdz 2003. gadam I pīlāra ietvaros sniegtais atbalsts lauksaimniecībai galvenokārt tika piešķirts tiešo maksājumu veidā, kas bija saistīti ar konkrētu lauksaimniecības produktu ražošanu ("saistītais" tiešais atbalsts). Šāda veida maksājumi galvenokārt tika piešķirti kā platībmaksājums par hektāru, atbalsts par kultūraugu veidu vai "ganāmpulka" atbalsts par attiecināmu dzīvnieku. Pēc KLP reformas 2003. gadā lielākā daļa no I pīlāra atbalsta pasākumiem tika "atsaistīti", respektīvi, tie vairs nebija atkarīgi no saņēmēja ražošanas rezultātiem.

Vienotā maksājuma shēma (VMS): VMS ir I pīlāra ietvaros paredzēta atsaistītā atbalsta shēma, kas kopš 2003. gada KLP reformas tiek piemērota dalībvalstīs, kuras pievienojās Eiropas Savienībai pirms 2004. gada. Jaunākās dalībvalstīs tiek piemērota vienkāršota pārejas sistēma — vienotā platībmaksājuma shēma (VPMS).

I pīlārs / II pīlārs: reformas programmā "Agenda 2000" tika paredzēti divi galvenie KLP pīlāri. I pīlārs (Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds — ELGF) nodrošina tirgus pasākumus un ienākumu atbalstu tiešo maksājumu veidā. II pīlārs (Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai — ELFLA) nodrošina līdzfinansējumu lauku attīstības pasākumiem tādās jomās kā agrovide, pārtikas kvalitātes veicināšana, augstāki tehniskie standarti un dzīvnieku labturība.

¹ Komisijas 2009. gada 30. novembra Regula (EK) Nr. 1122/2009, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 attiecībā uz savstarpēju atbilstību, modulāciju un integrēto administrēšanu un kontroles sistēmu saskaņā ar minētajā regulā paredzētajām tiešā atbalsta shēmām lauksaimniekiem, kā arī, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr. 1234/2007 attiecībā uz savstarpēju atbilstību saskaņā ar viņa nozarē paredzēto atbalsta shēmu (OV L 316, 2.12.2009., 65. lpp.).

² Padomes 2009. gada 19. janvāra Regula (EK) Nr. 73/2009, ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas (EK) Nr. 1290/2005, (EK) Nr. 247/2006, (EK) Nr. 378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr. 1782/2003 (OV L 30, 31.1.2009., 16. lpp.).

KOPSAVILKUMS

I.

Kad 2003. gadā tika ieviesta vienotā maksājuma shēma (VMS), dalībvalstīm tika atļauts saglabāt līdz pat 10 % no valstij noteiktā maksimāli pieļaujamā daudzuma daļas "īpašiem lauksaimniecības veidiem, kas ir svarīgi vides aizsardzībai vai tās stāvokļa uzlabošanai, vai lauksaimniecības produktu tirdzniecības un kvalitātes uzlabošanai (...)". Vēlāk Regulas (EK) Nr. 73/2009 68. pantā šis īpašais atbalsts tika paplašināts, paredzot vairāk mērķu, kuru īstenošanai to var piešķirt.

II.

Divdesmit četras dalībvalstis ir nolēmušas izmantot 68. pantu, īstenojot 113 ārkārtīgi atšķirīgus pasākumus. Kopējais budžets laikposmam no 2010. līdz 2013. gadam ir 6,4 miljardi EUR. Lai gan uz katru pasākumu attiecas atsevišķi tiem paredzēti noteikumi, vairumā gadījumu to pamatā ir klasisks mehānisms saistītiem tiešajiem maksājumiem³.

III.

Revīzijā tika aplūkota Regulas 68. pantā paredzētā īpašā atbalsta struktūra un tā īstenošanas veids 2010. un 2011. gadā (pārvaldības un kontroles procedūras), un jo īpaši jautājums, vai ir pietiekami pierādījumi tam, ka īpašais atbalsts ir saskanīgs, atbilstīgs un pienācīgi kontrolēts. Revīzija tika veikta Komisijas dienestos un četrās dalībvalstīs, kuras saņēma aptuveni 70 % no konkrētajam pasākumam paredzētā budžeta piešķiruma.

³ Skaidrojumu par atsaistīto/saistīto tiešo atbalstu un vienotā maksājuma shēmu skatīt **glosārijā**.

KOPSAVILKUMS

IV.

VMS pamatā bija principi, kas paredz tiešo maksājumu atsaistīšanu no ražošanas un maksājumu režīma vienkāršošanu ("vienotais maksājums"). Regulas 68. pantā ir paredzēts, ka dalībvalstis atkāpes veidā drīkst saglabāt tiešos saistītos maksājumus "konkrēti noteiktos gadījumos". Tomēr Palāta secināja, ka Komisijas iespējas pārbaudīt šādu gadījumu pamatotību bija ļoti ierobežotas un ka tiešo saistīto maksājumu ieviešanā dalībvalstīm bija liela rīcības brīvība. Rezultātā 68. panta noteiktumu īstenošana ne vienmēr pilnībā saskanēja ar vispārējiem atsaistīšanas un vienkāršošanas principiem, kas tagad nosaka kopējās lauksaimniecības politikas virzību.

V.

Palāta arī secināja, ka dalībvalstīs nav konstatējami pietiekami pierādījumi tam, ka saskaņā ar Regulas 68. pantu ieviestie pasākumi ir vajadzīgi un atbilstīgi, ko nosaka to nepieciešamība, struktūras efektivitāte un nodrošinātais atbalsta apjoms. Neatbilstīgi mērķi un rādītāji traucēs turpmāk novērtēt pasākumus.

VI.

Visbeidzot, Palāta norādīja uz trūkumiem administratīvajās un kontroles sistēmās, kas ir izveidotas, lai nodrošinātu pareizu spēkā esošo pasākumu izpildi. Šādi trūkumi dažkārt tika konstatēti, un, lai gan pārvaldības un kontroles slogs jau tagad ir liels, tas, iespējams, būs vēl vairāk jāpalielina, lai šīs sistēmas atbilstu regulu prasībām.

VII.

Jautājumā par KLP ieviešanu pēc 2013. gada Komisijas priekšlikumā, kas pašlaik nodots apspriešanai, ir paredzēts, ka īpašo atbalstu var saglabāt saistīto maksājumu veidā, tomēr tajā nav pienācīgi noteikti precīzi ierobežojumi. Šajā saistībā Palātas galvenie ieteikumi ir:

- a) noteiktām lauksaimniecības darbībām paredzētais īpašais atbalsts būtu jāpiešķir, pamatojoties uz precīzu 68. pantā paredzēto noteikumu izpratni un ievērošanu; Komisijai ir jāsaņem pienācīgs šāda saistītā atbalsta piešķiršanas pamatojums un tas jāpārbauda;
 - lai Komisija dalītas pārvaldības sistēmas ietvaros varētu uzņemties galīgo atbildību, tai aktīvāk jāpiedalās pasākumu īstenošanu reglamentējošo kritēriju izstrādē;
 - dalībvalstīm būtu jānosaka prasība pierādīt, ka katrs īpašā atbalsta pasākums, ko tās plāno ieviest, ir nepieciešams (proti, pēc tā ir vajadzība, turklāt uz atkāpēm balstīta pieeja rada pievienoto vērtību), atbilstīgs (attiecībā uz īstenošanas kārtību, atbalsta piešķiršanas kritērijiem un atbalsta likmēm) un ir saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības kritērijiem.
- b) ņemot vērā iespējamo pasākumu klāstu, jāizveido pienācīga pārraudzības sistēma, lai atvieglotu turpmāko novērtēšanu;
- c) pēc pasākumu ieviešanas dalībvalstīm ir jāizstrādā piemērotas un visaptverošas pārvaldības un kontroles sistēmas, lai nodrošinātu iespēju izpildīt visus Regulas noteikumus. Lai izvairītos no nesamērīgu izmaksu radīšanas konkrēta atbalsta pasākuma robežās, prasība par kontroli ir jāņem vērā jau pasākuma izstrādes posmā (īstenošanas vienkāršība, kritēriju "kontrolējamība" u. c.) vai, iespējams, pat pieņemot lēmumu par to, vai ieviest konkrēto pasākumu.

IEVADS

1. Kad 2003. gadā tika ieviesta vienotā maksājuma shēma (lauksaimniekiem sniegtā tiešā atbalsta atsaistīšana no ražošanas)⁴, dalībvalstīm tika atļauts turpināt konkrētu ar ražošanu saistītu pasākumu ieviešanu lauksaimnieku atbalstam. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1782/2003 69. pantu⁵ dalībvalstīm tika atļauts saglabāt līdz pat 10 % no valstij noteiktā maksimāli pieļaujamā daudzuma daļas "īpašiem lauksaimniecības veidiem, kas ir svarīgi vides aizsardzībai vai tās stāvokļa uzlabošanai, vai lauksaimniecības produktu tirdzniecības un kvalitātes uzlabošanai (..)".
2. Šis īpašais atbalsts vēlāk tika paplašināts ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 68. pantu (attiecībā uz laikposmu no 2010. līdz 2013. gadam). Regulas 68. pantā tika palielināts to mērķu un darbību skaits, kurām var piešķirt atbalstu (sk. **1. tabulu**).
3. Sīki izstrādāti noteikumi Regulas 68. pantā paredzētā atbalsta īstenošanai ir noteikti Komisijas Regulā (EK) Nr. 1120/2009⁶ (37.–49. pants) un Regulā (EK) Nr. 1122/2009 (29. un 46. pants). Pārvaldības un kontroles sistēmas attiecībā uz dažādiem atbalsta veidiem, kurš piešķirts saskaņā ar Regulas 68. pantu, ir lielā mērā balstītas uz integrēto administrācijas un kontroles sistēmu (IAKS).

⁴ Sk. **glosāriju**.

⁵ Padomes 2003. gada 29. septembra Regula (EK) Nr. 1782/2003, ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, un groza Regulas (EEK) Nr. 2019/93, (EK) Nr. 1452/2001, (EK) Nr. 1453/2001, (EK) Nr. 1454/2001, (EK) Nr. 1868/94, (EK) Nr. 1251/1999, (EK) Nr. 1254/1999, (EK) Nr. 1673/2000, (EEK) Nr. 2358/71 un (EK) Nr. 2529/2001 (OV L 270, 21.10.2003., 1. lpp.).

⁶ Komisijas 2009. gada 29. oktobra Regula (EK) Nr. 1120/2009, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par to, kā īstenot vienotā maksājuma shēmu, kura paredzēta III sadaļā Padomes Regulā (EK) Nr. 73/2009, ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem (OV L 316, 2.12.2009., 1. lpp.).

1. TABULA

MĒRĶI UN DARBĪBAS, KURIEM SASKAŅĀ AR REGULAS 68. PANTU VAR PIEŠĶIRT ĪPAŠO ATBALSTU

Vides aizsardzība vai uzlabošana	68. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkts
Lauksaimniecības produktu kvalitātes uzlabošana	68. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punkts
Lauksaimniecības produktu tirdzniecības uzlabošana	68. panta 1. punkta a) apakšpunkta iii) punkts
Uzlaboti dzīvnieku labturības standarti	68. panta 1. punkta a) apakšpunkta iv) punkts
Ar agrovidi saistīti papildu ieguvumi	68. panta 1. punkta a) apakšpunkta v) punkts
Īpašu grūtību risināšana ekonomiski vājos vai ekoloģiski jutīgos apgabalos vai saistībā ar nestabiliem lauksaimniecības veidiem	68. panta 1. punkta b) apakšpunkts
Zemes pamešana novēršana	68. panta 1. punkta c) apakšpunkts
Ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšana	68. panta 1. punkta d) apakšpunkts
Kopfondi dzīvnieku un augu slimību un vides katastrofu gadījumiem	68. panta 1. punkta e) apakšpunkts

4. Divdesmit četras dalībvalstis ir nolēmušas izmantot 68. pantu, īstenojot 113 pasākumus, kas ievērojami atšķiras gan veida, gan budžeta ziņā.
5. Laikposmam no 2010. līdz 2013. gadam no ES budžeta 68. panta īstenošanai kopā tika piešķirti 6,4 miljardi EUR (sk. **I pielikumu**). Turpmākajās diagrammās ir atspoguļots finansējuma sadalījums atbilstīgi dalībvalstij (**1. diagramma**) un pasākuma veidam (**2. diagramma**).
6. Atbalsta veids (saistītais/atsaistītais), kas ir izmantots dažādiem atbilstīgi 68. panta 1. punktam izstrādātajiem pasākumiem saskaņā ar ES budžeta klasifikāciju, ir parādīts **2. tabulā**.

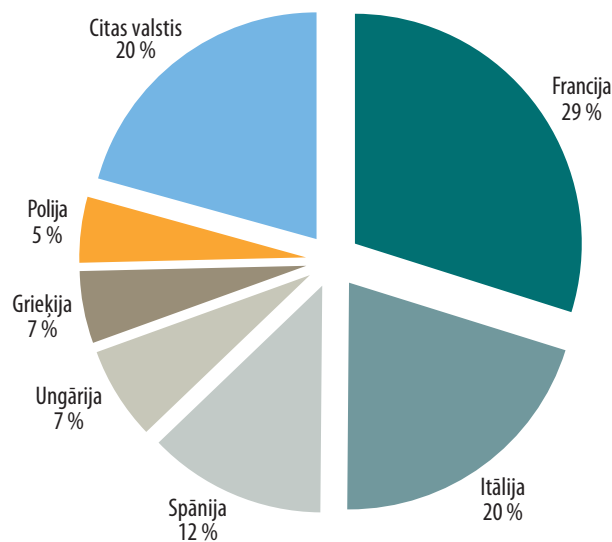
2. TABULA

ATBALSTA VEIDS (SAISTĪTAIS/ATSAISTĪTAIS), KAS IR IZMANTOTS DAŽĀDIEM ATBILSTĪGI 68. PANTA 1. PUNKTAM IZSTRĀDĀTAJIEM PASĀKUMIEM

	Saistītais tiešais atbalsts	Atsaistītais tiešais atbalsts
Vides aizsardzība vai uzlabošana (68. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkts)	√	
Lauksaimniecības produktu kvalitātes uzlabošana (68. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punkts)	√	
Lauksaimniecības produktu tirdzniecības uzlabošana (68. panta 1. punkta a) apakšpunkta iii) punkts)	√	
Uzlaboti dzīvnieku labturības standarti (68. panta 1. punkta a) apakšpunkta iv) punkts)	√	
Ar agrovīdi saistīti papildus ieguvumi (68. panta 1. punkta a) apakšpunkta v) punkts)		√
Īpašas grūtības un ekonomiski nestabili lauksaimniecības veidi (68. panta 1. punkta b) apakšpunkts)	√	
Zemes pamešanas novēršana (68. panta 1. punkta c) apakšpunkts)		√
Ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšana (68. panta 1. punkta d) apakšpunkts)		√
Kopfondi (68. panta 1. punkta e) apakšpunkts) (apdrošināšana pret dzīvnieku un augu slimībām un vides katastrofām)	√	

1. DIAGRAMMA

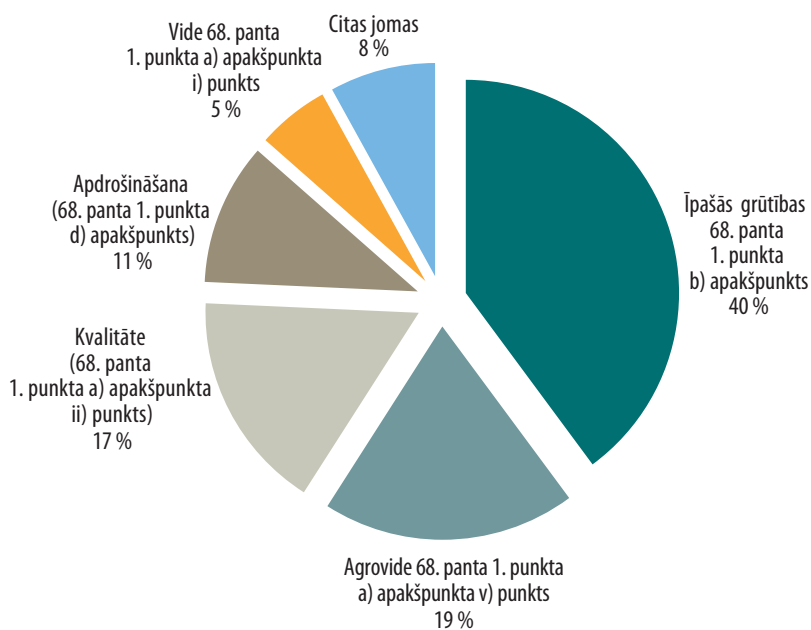
BUDŽETA LĪDZEKĻU SADALĪJUMS LAIKPOSMAM NO 2010. GADA LĪDZ 2013. GADAM ATBILSTĪGI DALĪBVALSTIJ

Avots: Eiropas Komisijas paziņotās budžeta prognozes.

2. DIAGRAMMA

BUDŽETA LĪDZEKĻU SADALĪJUMS LAIKPOSMAM NO 2010. GADA LĪDZ 2013. GADAM ATBILSTĪGI PASĀKUMA VEIDAM

Avots: Eiropas Komisijas paziņotās budžeta prognozes.

REVĪZIJAS TVĒRUMS UN PIEEJA

7. Revīzijā tika aplūkota 68. pantā paredzētā atbalsta ieviešana un tā īstenošanas veids 2010. un 2011. gadā (pārvaldības un kontroles kārtība). Lai rastu atbildi uz galveno revīzijas jautājumu, proti, vai sniegtais atbalsts bija pienācīgi izstrādāts un īstenots, tika aplūkoti trīs turpmāk minētie apakšjautājumi:
- vai īpašā atbalsta pasākumu īstenošanas struktūra ir izstrādāta tā, lai nodrošinātu saskaņību ar KLP I pīlāra vispārējo ievirzi?
 - vai ir pieejami pietiekami pierādījumi tam, ka saskaņā ar 68. pantu ieviestie pasākumi ir vajadzīgi un atbilstīgi?
 - vai šie pasākumi ir īstenoti kopā ar apmierinošu kontroles sistēmu?
8. Revīzija tika veikta Komisijas dienestos un Grieķijā, Spānijā (Aragona, Galisija, Kastīlija-Lamanča), Francijā un Itālijā (Emīlija-Romanja, Lacio) — dalībvalstīs, kurām ir piešķirti 68 % budžeta līdzekļu laikposmam no 2010. līdz 2013. gadam un uz kurām attiecas 73 % no izdevumiem, kas budžetā paredzēti pirmajiem diviem gadiem.
9. Darbā tika aplūkota 13 pasākumu izlase (īsus aprakstus sk. **II pielikumā**):
- atbalsts cieto kviešu nozarei (Grieķija — 68. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punkts);
 - atbalsts aitu/kazu nozarei mazāk labvēlīgos apgabalos (Grieķija — 68. panta 1. punkta b) apakšpunkts);
 - jauni vienotā maksājuma piešķirumi mazāk labvēlīgos vai kalnu apgabalos (Grieķija — 68. panta 1. punkta c) apakšpunkts);
 - atbalsts augsecai neapūdeņotajos apgabalos (Spānija — 68. panta 1. punkta a) apakšpunkta v) punkts);
 - atbalsts piensaimniecības nozarei mazāk labvēlīgos apgabalos (Spānija — 68. panta 1. punkta b) apakšpunkts);
 - atbalsts aitas/kazas gaļas nozarei (Spānija — 68. panta 1. punkta b) apakšpunkts);
 - papildu atbalsts proteīnaugu nozarei (Francija — 68. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkts);
 - atbalsts bioloģiskās lauksaimniecības saglabāšanai (Francija — 68. panta 1. punkta a) apakšpunkta v) punkts);

- o atbalsts aitu/kazu nozarei (Spānija — 68. panta 1. punkta b) apakšpunkts);
- o ražas apdrošināšana (Francija — 68. panta 1. punkta d) apakšpunkts);
- o augseka (Itālija — 68. panta 1. punkta a) apakšpunkta v) punkts);
- o lauksaimniecības produktu kvalitātes uzlabošana liellopu nozarē (Itālija — 68. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punkts);
- o apdrošināšana (Itālija — 68. panta 1. punkta d) apakšpunkts).

10. Šiem 13 pasākumiem laikposmam no 2010. gada līdz 2013. gadam ir piešķirti 2,686 miljardi EUR, kas veido nedaudz vairāk nekā 40 % no 68. pantā paredzētajiem pasākumiem piešķirtā kopējā budžeta (50 % pirmajos divos gados).

11. Revīzijas pieeju veidoja spēkā esošo noteikumu sagatavošanas darba novērtēšana un — attiecībā uz izvēlētajiem pasākumiem — šādi aspekti⁷:

- a) pasākuma struktūras (piemēram, vajadzību, atbilstības kritēriju un atbalsta likmju), kā arī dokumentu, kas pieejami veikto izvēļu pamatošanai, pārbaude;
- b) pārvaldības un kontroles sistēmu analīze;
- c) atbilstības pārbaudes, kas tika veiktas, pamatojoties uz dokumentiem, un ietvēra pēc nejaušības principa atlasītu paraugu, kuru veidoja 10 saņēmēju lietas katrā pasākumā; lielāko daļu attiecīgo saņēmēju valsts iestāžu pārstāvji jau bija apmeklējuši, veicot pārbaudes uz vietas;
- d) iepriekšminēto lietu apakšparauga un — vajadzības gadījumā — jebkuras citas iesaistītās puses, kas pasākuma kontekstā tiek uzskatīta par atbilstīgu, pārbaude uz vietas⁸.

12. Kopā revidenti pārbaudīja 141 lietas dokumentāciju (pieteikumus, čekus un maksājumus attiecībā uz 2010. un 2011. gadu)⁹ un veica 29 pārbaudes uz vietas.

⁷ Tostarp analīze, kurā aplūkoti novērtējumi, kas bija pieejami attiecībā uz iepriekš saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1782/2003 69. pantu veiktu vai līdzvērtīgu pasākumu īstenošanu.

⁸ Apdrošināšanas uzņēmums Francijā un *Consorti di Difesa* Itālijā (ražotāju organizāciju veids, kuras rīkojas kā starpnieki).

⁹ Daži saņēmēji, kuri bija izvēlēti pārbaudei attiecībā uz 2010. gadu, nebija atjaunojuši savus atbalsta pieteikumus 2011. gadā. Turklāt dažas saņēmēju lietas attiecībā uz 2011. gadu revīzijas laikā vēl nebija pieejamas.

APSVĒRUMI

NEPILNĪBAS ĪPAŠĀ ATBALSTA SISTĒMAS ĪSTENOŠANĀ SASKAŅĀ AR 68. PANTU IETEKMĒ TĀ SASKAŅĪBU AR KLP VISPĀRĒJIEM PRINCIPIEM

- 13.** 2003. gadā veiktās KLP reformas pamatā bija principi, kas paredz tiešo maksājumu atsaistīšanu no ražošanas un maksājumu režīma vienkāršošanu. Regulas 68. pantā ir paredzēts, ka dalībvalstis izņēmuma kārtā drīkst saglabāt īpašo atbalstu "konkrēti noteiktos gadījumos". Revīzijā novērtēja, vai šādas atkāpes bija saskaņā ar vispārējiem atsaistīšanas un vienkāršošanas principiem, kas tagad nosaka kopējās lauksaimniecības politikas ievirzi.

ĪPAŠAIS ATBALSTS SASKAŅĀ AR 68. PANTU IR DAĻĒJA ATKĀPE NO TIEŠO MAKSĀJUMU SHĒMAS VISPĀRĒJĀS ORIENTĀCIJAS UZ ATSAISTĪŠANU

- 14.** Lielākā daļa pasākumu¹⁰, ko varēja ieviest saskaņā ar 68. pantu, ir salīdzināmi ar citiem, kas ieviesti saskaņā ar iepriekšējām shēmām (vai dažos gadījumos šie pasākumi ir pilnīgi identiski)¹¹. Tāpēc Regulas (EK) Nr. 73/2009 68. pants (un tā "priekštecis" — Regulas (EK) Nr. 1782/2003 69. pants) galvenokārt ir tikai tiesiskais pamatojums, kas ir vajadzīgs spēkā esošo pasākumu, jo īpaši jau sen pieejamo saistītā atbalsta pasākumu, turpināšanai.
- 15.** Tādējādi revidētie saistītā atbalsta pasākumi lopkopības nozarē ir salīdzināmi ar attiecībā uz dzīvniekiem paredzētajiem tiešā atbalsta pasākumiem, kurus tie ir papildinājuši¹², piemēram, piemaksām par zīdītājgovīm, aitām un kazām¹³. Lielākā daļa ieviesto nozares atbalsta pasākumu būtībā turpināja atbalsta pasākumus, kas jau bija pieejami saskaņā ar lauku attīstības politiku vai ar iepriekšējām saistītā atbalsta shēmām¹⁴, kuras Padome jau bija izlēmusi atsaistīt.
- 16.** Tomēr atsaistīšana bija galvenā 2003. gada KLP reformas tēma, un šo ievirzi apstiprināja 2008. gada "veselības pārbaude"¹⁵.

¹⁰ Tikai riska pārvaldības pasākumi d) un e) daļa salīdzinājumā ar jau pieejamajiem atbalsta veidiem bija inovatīvi.

¹¹ Visu II pilāra ietvaros paredzēto agrovides pasākumu budžets ir daudz lielāks (214. pasākums, kuram 2007.–2013. gadam tika piešķirti 22,2 miljardi EUR). Plašāku informāciju par šo jautājumu sk. Palātas Īpašajā ziņojumā Nr. 7/2011 "Vai agrovides maksājumi ir labi plānoti un pārvaldīti" (<http://eca.europa.eu>). Jo īpaši saskaņā ar 68. pantu paredzētais atbalsts bioloģiskajai lauksaimniecībai Francijā ir identisks pasākumiem, kas jau bija spēkā 214. lauku attīstības pasākuma ietvaros.

¹² Piemēram, Spānija bija izvēlējusies atsaistīt spēkā esošās piemaksas par aitām un kazām, tomēr tā nekavējoties ieviesa pielīdzināmu pasākumu, lai saskaņā ar 68. pantu sniegtu atbalstu aitas/kazas gaļas nozarei.

¹³ Sk. Palātas Īpašo ziņojumu Nr. 11/2012 "Tiešais atbalsts par zīdītājgovīm, aitām un kazām saskaņā ar daļēju VMS kārtības īstenošanu" (<http://eca.europa.eu>).

¹⁴ Piemēram, saskaņā ar 68. pantu paredzētais Francijas atbalsts proteīnaugiem ir nosaukts par "papildu atbalstu", jo 2010. un 2011. gadā tas tika ieviests papildus līdzvērtīgam spēkā esošam pasākumam, kas tika īstenots līdz 2011. gadam.

¹⁵ Regulas (EK) Nr. 73/2009 otrajā apsvērumā ir noteikts: "Jo īpaši būtu jāpagarina tiešā atbalsta atsaistīšanas termiņš un jāvienkāršo vienotā maksājuma shēmas darbība." Bija plānots, ka dalībvalstis, kuras sākotnēji bija izvēlējušās VMS ietvaros saglabāt zināmu ražošanas atbalsta īpatsvaru, pirms 2013. gada to atcels. Turklāt īpašā atbalsta shēmas, kas joprojām bija saistītas, tika pakāpeniski atceltas un iekļautas VMS (īpašs izņēmums ir piemaksas par zīdītājgovīm un aitām/kazām, kuras dalībvalstis var saglabāt kā saistītā atbalsta shēmas).

- 17.** Tāpēc 68. pants (un pirms tam — 69. pants) būtībā paredz vairākas atkāpes no atsaistīšanas paplašināšanas un vienkāršošanas mērķa. Saglabājot vai pat radot jaunus saistītā atbalsta veidus, tas atšķiras no I pīlāra vispārējās ievirzes. Šā iemesla dēļ Regulā ir noteikts, ka atkāpes ir jāpiemēro ierobežotā veidā “konkrēti noteiktos gadījumos”¹⁶. Attiecīgi šā panta mērķis nav saglabāt kādu daļējas saistīšanas formu vai ieviest “atkārtotu saistīšanu”, bet vienkārši nodrošināt pielāgotus risinājumus dažām konkrētām problēmām.
- 18.** Novērtējumā par daļējas atsaistīšanas ietekmi uz tirgu, kas tika veikts 2010. gadā, jau tika secināts, ka Regulas (EK) Nr. 1782/2003 69. pants nolūkā saglabāt daļējas saistīšanas veidu ir piemērots nepareizi¹⁷. Kopš tā laika šis risks ir palielinājies, jo ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 68. pantu tiek piedāvāti daudzi iespējami pasākumi un tajā paredzētās ar īpašo atbalstu saistītās iespējas ir plašākas nekā bija minētajā 69. pantā.
- 19.** Tāpēc tas, vai īpašā atbalsta pasākumi ir saskanīgi ar Padomes paredzēto vispārējo I pīlāra ievirzi, ir atkarīgs no tā, kā interpretē nosacījumu par “konkrēti noteiktiem gadījumiem”, kuros īpašais atbalsts ir piešķirams, un šīs interpretācijas pārbaudes veida.

DALĪBVALSTĪM NODROŠINĀTA IEVĒROJAMA RĪCĪBAS BRĪVĪBA, SAVUKĀRT KOMISIJAS KONTROLES IESPĒJAS IR IEROBEŽOTAS

- 20.** Noteikumi par īpašo atbalstu neparedz pietiekamu regulējumu, lai nodrošinātu, ka šis atbalsts tiek sniegts tikai “konkrēti noteiktos gadījumos”. Saskaņā ar noteikumiem dalībvalstīm, izstrādājot savus pasākumus, ir diezgan liela rīcības brīvība.
- 21.** Oficiāls Komisijas apstiprinājums ir vajadzīgs tikai saistībā ar agrovīdes pasākumiem saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta v) punktu. Visu pārējo pasākumu gadījumā Komisija nevar veikt juridiski saistošus pasākumus, un dalībvalstu vienīgais pienākums ir paziņot Komisijai par to pieņemtajiem lēmumiem.

¹⁶ Regulas (EK) Nr. 73/2009 35. apsvērumā ir norādīts: “Dalībvalstīm būtu jāsniedz iespēja izmantot (...) īpaša atbalsta piešķiršanai konkrēti noteiktos gadījumos. (...) Lai ievērotu Kopienas starptautiskās saistības, līdzekļi, ko varētu izmantot saistītā atbalsta pasākumiem, būtu jāierobežo atbilstošā līmenī (...)”.

¹⁷ *Agrosynergie, Assessment of the effects on markets of partial decoupling*, 2010. gada oktobris (http://ec.europa.eu/agriculture/eval/reports/decoupling/short_sum_en.pdf): “(...) vairumā gadījumu īstenošanas noteikumi kroploja 69. panta būtību, kuru dalībvalstis ir uzskatījušas par daļējas atsaistīšanas veidu, atbildot uz atsaistīšanas koncepcijas ieviešanu.”

- 22.** Turklāt attiecībā uz pasākumiem, kurus iespējams ieviest, noteikumos ir paredzēti ļoti nelieli ierobežojumi, un tie nedaudzīe likumi, kas ir spēkā, attiecas tikai uz vienu pasākumu kategoriju, tomēr ne vienmēr ir skaidrs, kāpēc tiem nebūtu jāattiecas uz pārējām kategorijām. Tāpēc, ņemot vērā, ka dažādi pasākumu veidi ne vienmēr ir skaidri nošķirti, dalībvalstis atkarībā no noteiktā mērķa var apiet dažus spēkā esošos noteikumus, dodot priekšroku kādai vienai klasifikācijai. (Sk. **1. izcēlumu**)
- 23.** Tomēr Komisija ir izskatījusi tai paziņotos pasākumus, lai nodrošinātu, ka katra dalībvalsts sniedz noteiktu standartizētas informācijas apjomu. Šā darba gaitā bieži notika informācijas apmaiņa, un dažkārt pēc tam tika veikti grozījumi sākotnēji ierosinātajos pasākumos.

1. IZCĒLUMS

PIEMĒRS NESKAIDRAM DAŽĀDU PASĀKUMU VEIDU NOŠĶĪRUMAM UN TAM, KĀ DALĪBVALSTIS TO VAR IZMANTOT, LAI APIETU DAŽUS SPĒKĀ ESOŠUS NOTEIKUMUS

Nav skaidra nošķiruma starp pasākumu, ko paredz saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta i) punktu (vide) un 1. punkta a) apakšpunkta v) punktu (agrovide). Piemēram, Francijas atbalsts proteīnaugiem tika paredzēts saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta i) punktu, savukārt Spānijā un Itālijā visai līdzīgi pasākumi ar diezgan līdzīgiem mērķiem augsekas atbalstam¹⁸ tikai ieviesti saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta v) punktu. Sk. arī piemēru 26. punktā.

Šādām izvēlēm bija tieša ietekme uz piemērojamiem noteikumiem:

- "vides" pasākums ir atkarīgs no "būtiska un izmērāma (...) guvuma"¹⁹ (kritērijs, kas neattiecas uz "agrovides" pasākumiem)
- savukārt "agrovides" atbalsts ir iepriekš jāapstiprina Komisijai, un tam ir jābūt tikai tik lielam, lai "segtu faktiskās papildu izmaksas un zaudētos ienākumus nolūkā sasniegt attiecīgo mērķi" (ierobežojumi, kas neattiecas uz citām kategorijām, tostarp "vides" atbalstu).

¹⁸ Kā paskaidrots **II pielikumā**, minētais Spānijas pasākums patiesībā neparedz nekādus augsekas nosacījumus, bet ir izstrādāts, lai saņemtu platibatkarīgo atbalstu, kura piešķiršana galvenokārt ir atkarīga no noteikta eļļas augu un proteīnaugu īpatsvara.

¹⁹ Lai gan minētajā gadījumā šā nosacījuma izpilde netika apliecināta.

24. Tomēr Komisijai nav likumīgu pilnvaru plašākai iesaistei, un dalībvalstis ne vienmēr ņem vērā šo informācijas pārbaudi un apmaiņu. Informācijas precizitāte lēmumos, kurus Komisija saņem no dalībvalstīm, ir ļoti atšķirīga, un atsevišķos gadījumos valstu iekšējās revīzijās ir konstatētas būtiskas klauzulas, kas nebija iekļautas Komisijai nosūtītajā aprakstā. Visbeidzot, revīzija skaidri apliecināja Komisijas ierobežotās iespējas kontrolēt to, kā dalībvalstis izvēlas un izstrādā pasākumus.

25. Tādējādi dažu dalībvalstu ziņoto pasākumu (kuri nav agrovides pasākumi) pārbaudes laikā²⁰ atbildes uz Komisijas jautājumiem netika saņemtas. Tā kā Komisijai nebija vajadzīgo pilnvaru, tā bija spiesta šīs lietas slēgt, nespējot noskaidrot, vai attiecīgais pasākums bija likumīgs. Lietu izskatīšana tika slēgta ar šādu secinājumu: "Paziņojuma novērtēšanas procesu (...) slēdz (...) uzskata, ka paziņotā pasākuma atbilstība nav pilnīgi vai skaidri pierādīta".

26. Citā dalībvalstī²¹ pasākuma formulējums tika pārstrādāts, lai pēc tam, kad Komisija to bija atteikusies apstiprināt kā agrovides pasākumu (1. punkta a) apakšpunkta v) punkts), to ieviestu saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta i) punktu.

KLP ĪPAŠĀ ATBALSTA PASĀKUMU NĀKOTNE PĒC 2013. GADA — SAGLABĀJAS RISKI, KA TRŪKS SASKAŅAS AR KLP

27. Savā priekšlikumā par KLP 2014.–2020. gadam²² Komisija ir ierosinājusi saglabāt īpašā atbalsta piešķiršanas iespēju saistīto maksājumu veidā. Palāta par šo priekšlikumu sniedza atzinumu 2012. gada aprīlī²³. Ņemot vērā pašlaik apspriestos grozījumus²⁴, priekšlikumā paredzētas šādas galvenās izmaiņas:

- a) 68. pantā sniegtais attiecīgo produktu saraksts būtu jāpaplašina;
- b) pieejamā budžeta apjoms būtu jānosaka ne vairāk kā 8 % apmērā no maksimāli pieļaujamā daudzuma ar iespēju pieļaut atkāpi līdz 13 %;

²⁰ Īrija un Portugāle.

²¹ Dānija.

²² COM(2011) 625 galīgā redakcija, 12.10.2011., 38.–41. pants.

²³ Atzinums Nr. 1/2012 par atsevišķiem regulu priekšlikumiem saistībā ar kopējo lauksaimniecības politiku 2014.–2020. gada posmā (<http://eca.europa.eu>).

²⁴ B7-0079/2013, Priekšlikums Eiropas Parlamenta lēmumam par iestāžu sarunu sākšanu un sarunu mandātu attiecībā uz priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām (COM(2011) 625 — C7-0336/2011 — COM(2012) 552 — C7-0311/2012 2011/0280(COD) — 2013/2528(RSP)). (<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+MOTION+B7-2013-0079+0+DOC+PDF+V0//LV>)

- c) saistītais atbalsts būtu jāpiešķir:
- i) "(..) dalībvalstīs vai to konkrētos reģionos, kuros (..) konkrēti lauksaimniecības veidi vai lauksaimniecības sektori ir sevišķi svarīgi ekonomisku, vides un/vai sociālu iemeslu dēļ" un
 - ii) "(..) tikai tiktāl, cik tas nepieciešams, lai radītu stimulu saglabāt pašreizējo ražošanas apjomu šajos reģionos".

28. Tā kā produktu saraksts paplašinātos un īpašajam atbalstam pieejamā budžeta maksimālā robeža paaugstinātos, un tā kā atbalsta piešķiršanas nosacījumi ir atkarīgi no ļoti aptuveno izmantoto uzstādījumu ("grūtības", "īpaši nozīmīgas ekonomisku un/vai sociālu, un/vai ar vidi saistītu iemeslu dēļ") turpmākās interpretācijas, būtu iespējams saglabāt lielāko daļu spēkā esošo saistītā atbalsta pasākumu.

NAV PIETIEKAMU PIERĀDĪJUMU, LAI APLIECINĀTU, KA SASKAŅĀ AR 68. PANTU IEVIESTIE PASĀKUMI IR VAJADZĪGĪ UN ATBILSTĪGI

29. Palāta pārbaudīja, vai, ņemot vērā ierobežotās prasības, kas dalībvalstīm tiek piemērotas, ir pieejami pietiekami pierādījumi un instrumenti, lai apliecinātu, ka saskaņā ar 68. pantu ieviestie pasākumi ir vajadzīgi un labi pielāgoti.

30. Palāta pārbaudīja, vai pierādījums par atbalsta vajadzību un tā veida un likmes piemērotību tika sniegts *ex ante* un vai pienācīgas pārraudzības sistēmas ļautu apstiprināt pasākumu efektivitāti *ex post*.

VAIRĀKOS GADĪJUMOS NEPIETIEKAMI PIERĀDĪJUMI PAR ATBALSTA VAJADZĪBU

- 31.** Revīzijā tika konstatēts, ka vairākos gadījumos nebija pierādījumu²⁵ par īpašā atbalsta vajadzību (izņemot vispārēja rakstura kvalitatīvus argumentus). Tika arī atklāts, ka pārbaudītajos dokumentos nebija pietiekami pamatoti pasākumu galvenie aspekti²⁶. Turklāt nebija iespējams dokumentāri pamatot, kādi iemesli noteica lēmumus par budžeta piešķirumiem — ne attiecībā uz dažādiem jau īstenotajiem pasākumiem, ne arī citām vajadzībām, kuru nodrošināšanai īpašais atbalsts netika piešķirts.
- 32.** Piemēram, vienā dalībvalstī (Grieķijā) nebija pieejams neviens dokuments, kas konkrēti pamatotu kādu no pasākumiem.
- 33.** Citā gadījumā (Spānijā) platības atbalsts tika pamatots ar "vajadzību apkārot pēdējā laikā vērojamo tendenci pāriet uz graudaugu monokultūrām". Tomēr saņemtie dokumenti nesniedza pietiekamus pierādījumus šādas tendences pastāvēšanai apgabalos, kuros bija plānots īstenot pasākumus. Nevienai no abām dalībvalstīm, kuru agrovides pasākumi bija paredzēti konkrētiem apgabaliem, nebija statistikas datu, lai apliecinātu veikto izvēļu atbilstību.
- 34.** Francijā pasākuma mērķis bija cīnīties pret lauksaimniecības dzīvnieku skaita samazināšanos, kas ir pierādīta tikai attiecībā uz zīdītājaitām (piena aitu skaits nesamazinās, un nav pieejami statistikas dati par kazām). Tomēr pieņemtais atbalsta pasākums ir piemērojams visai aitu/kazu nozarei.
- 35.** Attiecībā uz atbalsta pasākumu bioloģiskās lauksaimniecības saglabāšanai (Francija) Palāta secināja: nav pieejami statistikas dati vai pētījumi, kas pamatotu pieņemumu par iespējamo risku, ka bioloģiskie lauksaimnieki "atgriezīsies pie tradicionālās lauksaimniecības". Tādējādi vajadzība sniegt atbalstu bioloģiskajai lauksaimniecībai nebija pienācīgi pamatota.

²⁵ Trijos no 13 pasākumiem.

²⁶ Sešos no 10 pasākumiem; skatīt piemērus turpmākajos punktos.

NEPIETIEKAMI PIERĀDĪJUMI, KA PASĀKUMI IR LABI PIELĀGOTI

NAV PIETIEKAMU PIERĀDĪJUMU PAR SAISTĪTO MAKSĀJUMU PIEMĒROTĪBU

- 36.** Īpašo atbalstu vairākumā gadījumu piešķir saistīto maksājumu veidā²⁷, lai gan nav pārlicinošu pierādījumu tam, ka saistītais atbalsts ir piemērotākais līdzeklis noteikto mērķu sasniegšanai. Vismaz dažu noteikto mērķu gadījumā (piemēram, lauksaimniecības produktu kvalitātes un tirdzniecības uzlabošana, dzīvnieku labturības standartu uzlabošana utt.) papildus saistītajiem maksājumiem ir pieejami arī citi atbalsta veidi, piemēram, ieguldījumu līdzfinansēšana vai kvalitatīvu produktu atbalstīšana, kas labāk atbilst KLP mērķiem un kurus vajadzēja izskatīt, izstrādājot šos pasākumus.
- 37.** Tādējādi jau vairākos gadījumos attiecībā uz saistīto atbalstu lopkopības nozarē ir norādīts — trūkst pārlicinošu pierādījumu tam, ka saistītie maksājumi ir piemērotākais atbalsta veids²⁸. Turklāt 2010. gadā veiktajā novērtējumā par daļējas atsaistīšanas ietekmi uz tirgu saistībā ar 69. pantā paredzēto atbalstu tika norādīts, ka saistītie maksājumi var izrādīties nepiemēroti, lai sasniegtu konkurētspējas mērķi.
- 38.** Ne vienmēr precīzus īstenoto pasākumu kritērijus tieši nosaka norādītie mērķi vai vajadzības. Lai gan 68. pants paredz, ka atbalsts var būt mērķtiecīgs, lielākā daļa spēkā esošo atbalsta pasākumu nav pietiekami nošķirti vai mērķtiecīgi.
- 39.** Piemēram, 1. punkta a) apakšpunkta i) un v) punktā paredzētie pasākumi tiek īstenoti, pamatojoties uz mērķiem vides jomā. Tādējādi to atbilstība ir atkarīga no tā, vai starp subsidētajiem pasākumiem un šiem ar vidi saistītajiem mērķiem ir skaidri noteikta cēloņsakarība. Tomēr attiecībā uz revidētajiem pasākumiem šī cēloņsakarība bija pamathipotēze, kura netika apstiprināta ar konkrētiem pierādījumiem²⁹.

²⁷ Saskaņā ar vispārējo budžeta sadalījumu saistītie maksājumi atbilstoši 68. pantam veido 66 % no visiem izdevumiem (73 % no 2010. gadā īstenotajiem pasākumiem). Arī dažos 1. punkta a) apakšpunkta v) punktā paredzētajos pasākumos tiek izmantoti saistītie maksājumi, savukārt 1. punkta e) apakšpunktā minētos pasākumus var uzskatīt par atsaistītiem.

²⁸ "(...) rodas jautājums par to, vai ir pareizi izmantot (...) KLP pirmā pilāra instrumentu, lai īstenotu mērķi, kas ir ciešāk saistīts ar lauku attīstību." "(...) saskaņā ar principiem, kas ir KLP reformas pamatā, šo atlikušo saistīto atbalstu būtu pareizi iekļaut vienotā maksājuma shēmā un atbalstīt vietējo lauksaimniecības ekonomiku, izmantojot otrā pilāra instrumentus." (*Agrosynergie, Assessment of the effects on markets of partial decoupling*). "Palāta neatrada pārlicinošus pierādījumus, kas apliecinātu, ka revidētās shēmas kopumā ir efektīvāks līdzeklis nekā atsaistītais atbalsts, kas apvienots ar citiem ES un valstu finansētajiem pasākumiem, lai saglabātu ražošanu un tādējādi noturīgu ekonomisko darbību reģionos, kuros nav daudz ekonomisko alternatīvu, un dotu labumu videi." (Īpašais ziņojums Nr. 11/2012).

²⁹ Īpašajā ziņojumā Nr. 7/2011 šis arguments ir izvērstis plašāk: "(...) skaitļos izsakāmi pierādījumi agrovides pasākumu plānošanai un pārvaldīšanai bija izmantoti tikai nedaudzos gadījumos. (...) Par 24 % pārbaudīto līgumu dalībvalstis ziņoja, ka cēloņsakarība starp lauksaimniecības praksi un sagaidāmo labumu vides jomā nebija pierādīta." "(...) maksājumi netika adresēti konkrētu vides problēmu risināšanai".

- 40.** Grieķijas atbalsta pasākumi mazāk labvēlīgiem apgabaliem (aitas/kazas un jauni vienotā maksājuma piešķirumi) bija izstrādāti, pamatojoties uz novecojušu mazāk labvēlīgo apgabalu definīciju, kas attiecās uz aptuveni 80 % valsts izmantojamās lauksaimniecības zemes. Papildus tam, ka mērķtiecīgas plānošanas trūkums mazina pieejamo līdzekļu vērtību, daži apgabali, kas agrāk tika uzskatīti par mazāk labvēlīgiem, mūsdienās šim statusam, iespējams, vairs neatbilst³⁰.
- 41.** Visbeidzot, atbalsts tika piešķirts, nenosakot nekādus kritērijus iepriekšējo prakses veidu mainīšanai vai uzlabošanai³¹. Tādējādi liela daļa revidēto pasākumu saņēmēju gūst labumu no nevajadzīga atbalsta, saņemot maksājumus, kas labākajā gadījumā palīdz uzturēt pastāvošo praksi. Lai gan šī kārtība atbilst noteikumiem, kas paredzēti "ražošanas līmeņa saglabāšanai" saistībā ar pasākumiem, kas ir ieviesti saskaņā ar 68. panta 1. punkta b) apakšpunktu³², uzlabošanai paredzētajiem pasākumiem tā ir neefektīva un nepietiekama, lai mainītu pašreizējo situāciju³³.
- 42.** Attiecībā uz augsekas pasākumu (Itālija, Spānija) jānorāda, ka, lai gan valsts iestādes atbalstu paredzēja konkrētiem reģioniem vai apgabaliem, tas ir pieejams visiem šo apgabalu lauksaimniekiem neatkarīgi no viņu iepriekšējās darbības. Piemēram, revīzijas laikā apmeklētais atbalsta saņēmējs Itālijā apgalvoja, ka viņš nav mainījis savas augsekas prakses.
- 43.** Grieķijā cieto kviešu nozarei piešķirta atbalsta gadījumā ir norādīts, ka pasākuma mērķis ir kvalitātes uzlabošana. Tāpēc atbalsts paredz zināmus nosacījumus (sertificētas sēklas, AGRO 2 ražošanas metode), bet nav noteikts, ka audzētajai kultūrai vai ražošanas metodei ir jāatšķiras no iepriekš izmantotās.
- 44.** Francijā saskaņā ar 68. pantu piešķirta subsīdija aizstāja līdzvērtīgu valsts apdrošināšanas pasākumu, gandrīz divkāršojot subsīdijas likmi. Dati liecina, ka straujajam atbalsta apjoma kāpumam laikposmā kopš 2010. gada ir bijusi tikai neliela ietekme, un apdrošinātās zemes īpatsvars un līgumu skaits ir palielinājies tikai nedaudz. Tāpēc gandrīz divkāršotais atbalsta apjoms radīja nevajadzīgu atbalstu jau spēkā esošu līgumu un apdrošinātās zemes veidā.

³⁰ Sk. Palātas Īpašo ziņojumu Nr. 4/2003 par lauku attīstību: atbalsts mazāk labvēlīgiem apgabaliem (OV C 151, 27.6.2003.): "Komisijai nav pietiekamu pierādījumu, lai apliecinātu, ka mazāk labvēlīgo apgabalu klasifikācija ir pareiza (...). Tādējādi var rasties situācija, ka klasifikācija vairs nav pamatota (...), un tādējādi iespējama nepamatota atbalsta piešķiršana". Komisija pēc tam sagatavoja priekšlikumu 2014.–2020. gadam (COM(2009) 161 galīgā redakcija, 21.4.2009.), bet tas joprojām tiek apspriests.

³¹ Visu revidēto pasākumu vidū vienīgais izņēmums bija Francijas papildinājums jaunām pākšaugu audzēšanas platībām. Tomēr šā pasākuma kopējais gada budžets bija tikai 1 miljons EUR.

³² 1. punkta b) apakšpunktā minēto atbalstu "(...) var piešķirt tikai apmēros, kas nepieciešami, lai radītu stimulu saglabāt pašreizējo ražošanas līmeni."

³³ Piemēram, "lauksaimniecības produktu kvalitātes uzlabošana" (68. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punkts) un "lauksaimniecības produktu tirdzniecības uzlabošana" (68. panta 1. punkta a) apakšpunkta iii) punkts).

NEPIETIEKAMS IZVĒLĒTO ATBALSTA LIKMJU PAMATOJUMS

- 45.** Agrovīdēs pasākumu gadījumā, kuriem ir noteikts maksimālais apjoms, regulā ir paredzēta prasība sniegt tikai daļēju izvēlēto atbalsta likmju pamatojumu³⁴. Papildus revīzijā konstatētajām grūtībām saistībā ar uzticamu šā ierobežojuma noteikšanu nav novērstas risks, ka paredzētais atbalsts varētu būt nepietiekams efektivitātes nodrošināšanai³⁵. Attiecībā uz citiem pasākumiem regulā nav paredzēti konkrēti pienākumi pamatot izvēlēto likmes.
- 46.** Tomēr pienācīgas (ne pārāk augstas, ne pārāk zemas) atbalsta likmes noteikšana ir būtisks pareizas finanšu pārvaldības posms.
- 47.** Vairākumā gadījumu³⁶ nebija pieejami nekādi dokumenti, kas ļautu gūt izpratni par veiktajām izvēlēm vai novērtēt to iespējamo efektivitāti. Gluži pretēji, lai noteiktu atbalsta likmes, netika veikti pētījumi (pat ne virspusēji), kas ļautu pamatot likmju atbilstību. Šīs likmes bieži noteica, vienkārši sadalot budžeta piešķirumus (uz politiskas vienošanās pamata) starp iespējamajiem saņēmējiem.
- 48.** Piemēram, divos no trim izskatītajiem ar aitām/kazām saistītajiem pasākumiem (Grieķijā un Francijā) likmes vispār netika pamatotas ar dokumentiem. Atkarībā no dalībvalsts likmes svārstījās no EUR 3 līdz EUR 24 par dzīvnieku, tomēr netika iegūta nekāda informācija, kas racionāli izskaidrotu atbalsta lieluma atšķirības vai iespējamo ietekmes atšķirību.
- 49.** Attiecībā uz vienu augsekas pasākumu (Itālija), kas bija viens no gadījumiem, kad bija veikta vajadzību analīze, lai noteiktu piemēroto atbalsta likmi, galu galā izvēlēto atbalsta apjoms bija mazāks par sākotnēji aplēsto.

³⁴ "(..) tikai tāpēc, lai segtu faktiskās papildu izmaksas un zaudētos ienākumus nolūkā sasniegt attiecīgo mērķi" (68. panta 2. punkta a) apakšpunkta i) punkts).

³⁵ Sk. arī Īpašo ziņojumu Nr. 7/2011: "(..) tika konstatētas nopietnas un būtiskas problēmas saistībā ar atbalsta summām, sākot no nepilnībām to aprēķināšanā un beidzot ar diferenciācijas trūkumu atbilstoši reģionālajiem un vietējiem apstākļiem."

³⁶ Astoņos no 11 pasākumiem; turklāt attiecībā uz apdrošināšanas pasākumiem ir noteikts maksimālais regulā atļautais atbalsta apjoms (65 % no apdrošināšanas prēmijas).

PIENĀCĪGU INSTRUMENTU TRŪKUMS PASĀKUMU EFEKTIVĪTĒS NOVĒRTĒŠANAI

- 50.** Finanšu regulā³⁷ ir paredzēti konkrēti, izmērāmi, sasniedzami, atbilstoši un laikā ierobežoti (*specific, measurable, achievable, relevant and timed* — *SMART*) mērķi, ko nosaka visām budžetā iekļautajām darbības jomām, un šo mērķu īstenošanu pārrauga, ņemot vērā par katru darbību pieejamos rezultātos rādītājus. Saskaņā ar vispārēji pieņemtiem pareizas finanšu pārvaldības standartiem šiem rezultativajiem rādītājiem ir jābūt svarīgiem, atzītiem, uzticamiem, vienkāršiem un stabiliem (*relevant, accepted, credible, easy and robust* — *RACER*).
- 51.** Ņemot vērā apstākli, ka 68. pants ir tikai budžeta regulējums, kas ir izstrādāts, lai nodrošinātu dažādu vajadzību apmierināšanu un dažādu mērķu izpildi, *SMART* mērķus un *RACER* rezultātos rādītājus var nebūt iespējams noteikt 68. panta līmenī, ņemot vērā dažādo pasākumu mērogu un daudzveidību.
- 52.** Palāta secināja, ka pienācīgas regulāras uzraudzības trūkums attiecībā uz *SMART* mērķu noteikšanu un *RACER* rezultāto rādītāju pārraudzību traucētu novērtēt lielākās daļas revīzijā izskatīto pasākumu rezultātus dažādos līmeņos (sk. **2. izcēlumu**)³⁸.
- 53.** Šajā saistībā Palāta norāda, ka Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāta daudzgadu plānā 2016./2017. gadā ir paredzēta 68. pantā noteikto pasākumu novērtēšana. Tomēr, kā paskaidrots iepriekš, šāds novērtējums būs pareizs tikai tad, ja tā pamatā būs atbilstīga uzraudzības sistēma, kuras ietvaros tiks izmantoti *SMART* mērķi un *RACER* rezultatīvie rādītāji.

³⁷ Padomes (EK, Euratom) 2002. gada 25. jūnija Regula (EK) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam (OV L 248, 16.9.2002., 1. lpp.).

³⁸ Attiecībā uz šiem agrovides pasākumiem Īpašajā ziņojumā Nr. 7/2011 tika secināts, ka "dalībvalstis bija izvīrējušas daudzus nepietiekami konkrētus mērķus, lai varētu novērtēt, vai tie ir vai nav sasniegti. (...) Tomēr saistībā ar pārvaldības informācijas attiecināmību un ticamību bija vērā ņemamas problēmas. Konkrēti jāmin, ka bija ļoti maz ziņu par to, kādus ieguvumus vides jomā deva agrovides maksājumi." Attiecībā uz saistīto atbalstu lopkopības nozarē Īpašajā ziņojumā Nr. 11/2012 tika secināts: "... Komisijas un dalībvalstu veiktajā shēmu galīgās ietekmes sociālajā un vides aspektā vērtēšanā, kā arī galveno rezultāto rādītāju uzraudzībā ir nepilnības (...)"

2. IZCĒLUMS

TRŪKUMU PIEMĒRI MĒRĶU UN RĀDĪTĀJU JOMĀ

Tādu mērķu piemēri, kuri nav *SMART* mērķi

- **Atbalsts cieto kviešu nozarei.** "Šā pasākuma mērķis ir uzlabot cieto kviešu kvalitāti un tādējādi nodrošināt kvalitatīvu makaronu ražošanai paredzētu miltu izgatavošanu (..)"
- **Atbalsts aitu/kazu nozarei.** "Atbalstīt aitu/kazu gaļas nozari saistībā ar lauku iedzīvotāju skaita samazināšanās apturēšanu, teritoriālo strukturēšanu un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu."
- **Augseka.** "Palielināt organisko vielu daudzumu augsnē, jo atkārtota dziļa apstrāde, kas ir raksturīga monokulturai, izraisa organisko vielu mineralizāciju (..), samazinot augsnes auglību un izraisot liela CO₂ daudzuma nonākšanu atmosfērā (..). Augsnes erozijas samazināšana (..). Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana."

Neesošu rādītāju vai nepiemērotu rādītāju piemēri

- **Atbalsts bioloģiskās lauksaimniecības saglabāšanai.** Lēmumā, par kuru Francija paziņoja Komisijai, bija norādīts, ka šim pasākumam izmantotais rādītājs bija bioloģiskās produktu ražošanas vajadzībām apstrādāto hektāru skaits. Tomēr pat tad, ja šāda rādītāja atbilstība plašākā Francijas plāna "Bioloģiskā lauksaimniecība 2012. gadā" kontekstā tiek pieņemta, tas nav pietiekami precīzs attiecībā uz šā pasākuma, kas ir tikai neliela šā plāna daļa, faktiskajiem mērķiem (risks atgriezties pie tradicionālās lauksaimniecības).
- **Jauni vienotā maksājuma piešķirumi mazāk labvēlīgos vai kalnu apgabalos.** Nebija norādīts neviens rādītājs šā pasākuma ietekmes novērtēšanai.
- **Atbalsts proteīnaugu nozarei/atbalsts augsekas jomā.** Saistībā ar šiem pasākumiem pieejamais vienīgais elements ir hektāru skaits, kuriem tiek pieprasīts un/vai izmaksāts atbalsts. Šis elements palielinās proporcionāli izdevumiem, tomēr tas nesniedz nekādu informāciju par pasākumu faktisko ietekmi saistībā ar norādīto galīgo mērķu īstenošanu (piemēram, ieguldījumu prasības, augsnes auglība/erozija).

NEATBILSTĪGA VAI NEPIETIEKAMA ĪSTENOTO PASĀKUMU KONTROLE DALĪBVALSTS LĪMENĪ

- 54.** Regulas (EK) Nr. 73/2009 un Regulas (EK) Nr. 1120/2009 vispārējā tiesiskā regulējuma ietvaros visas dalībvalstis attiecībā uz katru pasākumu ir noteikušas konkrētu atbilstības kritēriju kopu. Integrētā administrācijas un kontroles sistēma (IAKS, izstrādāta Regulā (EK) Nr. 1122/2009) paredz kontroles standartus, lai nodrošinātu atbilstību gan vispārējiem, gan konkrētiem noteikumiem, jo īpaši veicot administratīvo kontroli un pārbaudes uz vietas. Tādējādi efektīvas 68. pantā paredzētā atbalsta kontroles priekšnoteikums ir efektīva IAKS darbība (sk. 3. punktu). Tomēr, tā kā Palāta jau veic regulāras IAKS pārbaudes³⁹, revīzijas mērķis nebija sniegt tai veltītu atzinumu, un turpmākajā tekstā ir aplūkoti tikai tie sistēmas aspekti, kas attiecas uz 68. pantā paredzētajiem pasākumiem.

³⁹ Pārskats par 2011. finanšu gadu, 3.15. punkts (OV L 344, 12.11.2012.).

⁴⁰ COP — cereals, oilseeds and protein crops.

ADMINISTRATĪVĀS KONTROLES UN PĀRVALDĪBAS SISTĒMU TRŪKUMI

- 55.** Palātas veiktās revīzijas laikā tika konstatēti dažādi trūkumi administratīvās kontroles un pārvaldības sistēmās.
- 56.** Francijā un Itālijā valsts iestādes nespēja ar dokumentiem apliecināt tādu procedūru pastāvēšanu, kas ļauj novērst risku, ka notiek dubulta finansēšana ar citu shēmu starpniecību. Turklāt trūkumi saistībā ar revīzijas izsekojamību liedza iespēju atkārtoti pārbaudīt atsevišķas automātiskās administratīvās pārbaudes. Visbeidzot, dokumenti, kas tika iesniegti par dažām izskatāmajām lietām, nesniedza pietiekamu veikto maksājumu pamatojumu vai konstatēto noviržu, piemēram, nepareizu maksājumu datumu, izskaidrojumu.
- 57.** Lai gan atbalsts pākšaugu nozarei (Francija) ir paredzēts jaunām platībām, kuras iepriekš bija apstādītas ar labību, eļļas augiem un proteīnaugiem (COP)⁴⁰, nav paredzēti nekādi noteikumi par administratīvās kontroles veikšanu, lai nodrošinātu atbilstību šai prasībai, un pat uz vietas veiktu pārbaužu gadījumā dokumenti netika regulāri pārbaudīti. Tomēr šajā jomā konstatētās nepilnības, kā arī atbalsta pieteikuma veidlapas nepietiekamā precizitāte liecina, ka saistībā ar šo apakšpasākumu ir daudz vēl neatklātu kļūdu.

- 58.** Attiecībā uz vienu no atbalsta pasākumiem aitu nozarē (Francija) ir paredzēts priekšnoteikums par atbilstību ražīguma rādītājam, tomēr nav veiktas nekādas šī nosacījuma izpildes pārbaudes, un tādējādi tā tiek aplūkota tikai uz vietas veiktajās pārbaudēs. Vienā kazu nozares atbalsta pasākuma gadījumā atbalsts tika piešķirts divu gadu garumā, pamatojoties uz pavaddokumentu, kas apliecināja, ka saņēmējs neatbilst noteiktajām prasībām.
- 59.** Kļūdainas piensaimniecības nozares atbalsta interpretācijas dēļ kādā no Spānijas reģioniem saņēmējam tika liegta iespēja saņemt maksājumu par vairākiem attiecināmiem dzīvniekiem. Tajā pašā laikā pārvaldības sistēmas konfigurācijas kļūdas dēļ tika izmaksāts papildu zemes platības atbalsta komponents, pamatojoties uz kritēriju, kas ir pretrunā valsts pasākuma noteikumiem, tomēr kopējā finansiālā ietekme bija ierobežota.
- 60.** Turklāt atbalsta saņēmēju izlases revīzijā tika konstatētas kļūdas datubāzē, kuru izmantoja, lai aprēķinātu atbalstu liellopu nozarei (Itālija).
- 61.** Konkrētu pasākumu gadījumā, kad tiek piešķirts apdrošināšanas atbalsts, Francijas kontroles sistēma lielā mērā balstās uz apdrošinātāja sniegtajiem datiem un veiktajām pārbaudēm. Šī pieeja, kuras pamatā ir apdrošinātāja tiešā finansiālā ieinteresētība pārbaudīt līguma datus, kas nosaka atbalsta aprēķinu⁴¹, nodrošina lielā mērā automatizētu centralizētu kontroli. Tas ļauj ievērojami samazināt uz vietas veicamo pārbažu skaitu.
- 62.** Turpretī Itālijā nav ieviesta neviena līdzvērtīga sistēma, kura balstītos uz apdrošinātāja datiem. Revīzijā tika konstatēta ne tikai lielāka administratīvā darba slodze, bet arī vairākas novirzes, piemēram, tādu prēmiju subsidēšana, kas atbilst saņēmēja noteiktajām apdrošinātajām vērtībām, nesniedzot nekādu atsauci uz faktisko ražošanu iepriekš, ne arī kādu citu pamatojumu. Turklāt, tā kā atbalsts tika izmaksāts, pirms saņēmējs bija samaksājis apdrošināšanas prēmiju, tika atgūti līdzekļi.

⁴¹ Īpašos gadījumos, kad atbalsta aprēķināšanas pamats atšķiras no atbalsta saņēmēja un apdrošinātāja līguma noteikumiem, šīs sistēmas efektivitāte var būt mazāka. Tomēr pat šāda scenārija gadījumā tika secināts, ka neapzinātais risks ir ļoti neliels.

- 63.** Spēkā esošais režīms apdrošināšanas atbalsta sniegšanai Francijā nav pietiekams, lai pārraudzītu apdrošinātāju ieguldījumu ienesīgumu un tādējādi — lai pārraudzītu atbalsta radīto finansiālo ietekmi attiecībā uz galasaņēmēju (būtisks aspekts, novērtējot iespējamu ilgtermiņa ietekmi). Kad apdrošināšanas grupa aptuveni 80 % subsidēto līgumu 2010. gadā paaugstināja likmes, tā sev ieguva būtisku pieļaujamās subsīdijas daļu saskaņā ar 68. pantu par īpašo atbalstu.

TRŪKUMI SAISTĪBĀ AR PĀRBAUDĒM UZ VIETAS

- 64.** Palāta revīzijā konstatēja, ka valsts iestāžu veiktajām pārbaudēm uz vietas ir raksturīgi dažādi trūkumi.
- 65.** Grieķijas valsts iestādes 2010. gadā saistībā ar atbalsta pasākumu aitū/kazu nozarē veica tikai pusi no regulā paredzētajām pārbaudēm uz vietas. Turklāt aptuveni divas trešdaļas no šīm pārbaudēm neatbilda noteikumiem, jo tās nebija veiktas obligātajā dzīvnieku uzturēšanas periodā⁴².
- 66.** Itālijā apdrošināšanas atbalsta pasākuma gadījumā obligātais uz vietas veicamo pārbaudžu skaits netika nodrošināts (galvenokārt tāpēc, ka vienā no revīzijā aplūkotojām reģioniem pārbaudes netika veiktas vispār). Pat tad, kad noteiktās pārbaudes tika veiktas, tās attiecās tikai uz ražotāju apvienībām, kuras darbojās kā starpnieki, un apdrošinātāji vai galasaņēmēji netika pārbaudīti. Turklāt statistikas datus par piensaimniecības nozari, kas tika iesniegti, lai apliecinātu atbilstību šai prasībai, ir iekļautas arī veterinārās inspekcijas, tomēr šo inspekciju laikā veiktās pārbaudes nebija ne skaidri noteiktas, ne izskatītas. Visbeidzot, attiecībā uz augsekas atbalsta pasākumu nebija iespējams iegūt vajadzīgo informāciju, lai pārbaudītu uz vietas veikto pārbaudžu obligāto skaitu.
- 67.** Tika konstatēts, ka divās dalībvalstīs (Spānijā un Itālijā) termiņš dažām pārbaudēm uz vietas saistībā ar platībatkarīgo atbalstu tika noteikts pārāk vēlu, lai būtu iespējams veikt dažas no svarīgākajām kontrolpārbaudēm, kas vajadzīgas augsekas atbalsta pasākuma pabeigšanai. Vienā vai divos gadījumos arī tika secināts, ka dažas pārbaudes bija veiktas, pamatojoties uz veciem satelītattēliem, lai gan bija pieejami jaunāki attēli.

⁴² Cita apmeklētā dalībvalsts ignorēja šo prasību, jo, izstrādājot atbalsta pasākumus saistībā ar lopkopību, tā neparedzēja nosacījumu par obligāto turēšanas periodu, tādējādi radot situāciju, kurā nebija piemērojama prasība minētajā periodā veikt visas vai dažas no pārbaudēm.

68. Tika konstatētas nepilnības (Grieķijā un Spānijā) dokumentu izskatīšanā, kas notika pārbaudēs uz vietas saistībā ar atbalstu dzīvnieku nozarē, kā arī trūkumi attiecībā uz atbalsta samazināšanu gadījumos, kad nebija pieejami svarīgi apliecinājošie dokumenti⁴³.

69. Visbeidzot, tika konstatēts (Francijā), ka gadījumā, kad uz vietas veiktā pārbaudē tiek noteikta strukturāla problēma, kas liecina, ka saņēmējs iepriekšējos gados būtu bijis neattiecināms, nav procedūras pārbaudes tvēruma paplašināšanai un centieniem noteikt un atgūt visu nepamatoti izmaksāto summu.

SMAGAIS PĀRVALDĪBAS UN KONTROLES SLOGS

70. Īpašu pasākumu ieviešana ir saistīta ar īpašu slogu attiecībā uz pārvaldību (*ad hoc* sistēmu izveide) un kontroli (jo īpaši kontroles pasākumu skaits, to organizēšanas metode un veicamās apstiprinājuma pārbaudes), ar ko ir jāreķinās jau no paša sākuma.

71. Komisijas iekšējā revīzijā 2011. gadā tika konstatēts, ka saistībā ar 68. pantu pastāv objektīvi riski un ka vispirms ir jāpārliedz, vai īstenotie pasākumi būs kontrolējami⁴⁴.

72. Problēmas, kas konstatētas, piemēram, jaunu pākšaugu audzēšanas apakšpasākuma (57. punkts) un piensaimniecības nozares atbalsta (59. punkts) gadījumā, atspoguļo riskus, kas ir saistīti ar nepareizu *ad hoc* sistēmas izveidi attiecībā uz pasākumiem, kuriem ir piešķirti nelieli budžeta līdzekļi (jo īpaši, ja tie ir iecerēti kā pagaidu pasākumi). Turpretī attiecībā uz atbalsta pasākumu cieto kviešu nozarei (Grieķija) ir ieviestas regulāras administratīvās pārbaudes⁴⁵, kuras, lai gan tiek uzskatītas par efektīvākām, rada smagu darba slodzi gan valsts pārvaldei, gan saņēmējiem.

⁴³ Jo īpaši saistībā ar atbalsta pasākumiem lopkopības nozarē daudz Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāta grāmatojumu noskaidrošanas struktūrvienību veikto revīziju konstatējumi attiecībā uz turpmāk norādītajiem aspektiem būtībā bija visai līdzīgi Palātas secinājumiem: a) uz vietas veikto pārbaudžu skaits un grafiks (Grieķija, Itālija, Lietuva, Rumānija, Apvienotā Karaliste); b) nepietiekamas uz vietas veiktas dokumentu pārbaudes (Bulgārija, Grieķija, Spānija, Polija); c) neapmierinoši dokumentētas īpašās apstiprinājuma pārbaudes, kas tika veiktas uz vietas (Bulgārija, Spānija, Lietuva); d) ar dzīvnieku datubāzu atjaunināšanu saistīti trūkumi (Grieķija, Itālija, Lietuva, Polija, Rumānija).
Lai gan Komisija bija paveikusi apjomīgu darbu, tika konstatēts, ka, regulārāk izmantojot tās rīcībā esošos datus, dalībvalstu kontroles sistēmās varētu būt atklātas arī citas nepilnības.

⁴⁴ Revīzijā tika secināts, ka "regulā nav precizēts, kā Komisija nodrošina pārbaudāmības un kontrolējamības formulēšanu, un nav pieņemtas nekādas pamatnostādnes. Mēs saprotam, ka tika veikta apzināta izvēle (..) nodrošināt dalībvalstīm pēc iespējas plašākas pilnvaras. Tomēr (..) pastāv iespēja, ka, neparedzot skaidras norādes, netiks nodrošināta efektīva kontrole. Turklāt var būt sarežģīti novērtēt (..) vai kontrole tiek veikta, kā paredzēts. Tāpēc mēs aicinām (..) izskatīt iespējas nodrošināt labāku ierosinātajā 68. pantā paredzēto pasākumu kontrolējamību un pārbaudāmību, piemēram, pielāgojot spēkā esošo vai pēc 2013. gada pieņemto tiesību aktu noteikumus, vai pieņemot papildu pamatnostādnes".

⁴⁵ Automātiska maksimālā apjoma noteikšana atbalsta pasākumiem atbilstīgi sēklu rādītājam uz hektāru ar sistemātisku sēklu rēķinu un etiķešu kontroli attiecībā uz visiem vairāk nekā 65 000 pieteikuma iesniedzēju.

- 73.** Kvantitatīvā izteiksmē saistītā atbalsta saglabāšana rada vajadzību veikt daudzas pārbaudes uz vietas, kas dalībvalstīm izmaksā ārkārtīgi dārgi, lai gan izmaksas reti tiek aprēķinātas. Saistībā ar 68. pantu visās dalībvalstīs ir iesniegti vairāk nekā 1,43 miljoni atbalsta pieteikumu⁴⁶. Lai gan atsevišķos gadījumos regulatīvās prasības netika izpildītas, 2011. gadā saistībā ar šiem pasākumiem tikai veiktas aptuveni 110 000 pārbaudes uz vietas.
- 74.** Kaut arī daži kontroles pasākumi būtu jāveic arī tad, ja īpašais atbalsts netiktu sniegts (VMS apstiprinājuma pārbaudes, veterinārās pārbaudes utt.), liela daļa pašreizējās darba slodzes ir tieši saistīta ar shēmu.
- 75.** Kvalitatīvā izteiksmē konstatējums, ka dažās jomās pārbaudes, kas jāveic saistītā atbalsta gadījumā (67. punkts), bija slikti plānotas, apliecina, ka, no vienas puses, īpašā atbalsta pasākumi salīdzinājumā ar vienoto maksājumu rada ierobežojumus un, no otras puses, šie ierobežojumi ne vienmēr tiek pienācīgi ievēroti.
- 76.** Turklāt dažādie kontroles jomā konstatētie trūkumi, piemēram, neatbilstīga dokumentu pārbaude uz vietas veiktu lopkopības nozares atbalsta pasākumu pārbaūžu laikā, apliecina, ka, lai nodrošinātu šādu pārbaūžu efektivitāti, daudzas no tām pašlaik būtu jāuzlabo, un tas radītu papildu izmaksas vai slogu (sk. **3. izcēlumu**).

⁴⁶ Tā kā atbalsta saņēmēji var iesniegt pieteikumus par vairāk nekā vienu pasākumu, dati par kopējo saņēmēju skaitu pašlaik nav pieejami.

3. IZCĒLUMS

ATBALSTA APMĒRS SALĪDZINĀJUMĀ AR SAISTĪTAJĀM IZMAKSĀM. GRIEĶIJĀ PIEŠKIRTAIS ATBALSTS AITU/KAZU NOZAREI

Atbalsta pamatsumma ir tikai EUR 3 par dzīvnieku. Šā atbalsta saņēmēji vidēji saņem aptuveni EUR 550.

Grieķijā 2010. gadā tika veiktas gandrīz 2600 pārbaudes uz vietas, un šajā ziņā tā ne tuvu nebija izpildījusi regulā noteiktās saistības (veicamas 4800 pārbaudes). Sk. 65. punktu.

Tika konstatēti trūkumi saistībā ar šo pārbaūžu laikā veiktām dokumentu inspekcijām. Jo īpaši tika konstatēts, ka atsevišķi dokumenti vienkārši neeksistēja, lai gan teorētiski tie bija jāizskata, lai pārbaudes varētu uzskatīt par derīgām. To, ka par dzīvnieku nāvi nav veterinārārsta apliecinājuma, saņēmējs pamatoja ar šo dokumentu izmaksām, kuras, viņaprāt, bija pilnīgi nesamērīgas ar saņemto atbalstu.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

- 77.** Palātas veiktajā revīzijā tika konstatēts, ka 68. pantā paredzēto atbalsta pasākumu izstrādi un īstenošanu ietekmē dažādas nepilnības, kas jaunās KLP kontekstā būtu jānovērš.
- 78.** Kad 2003. gadā tika ieviesta vienotā maksājuma shēma (VMS), tās pamatā bija principi, kas paredzēja tiešo maksājumu atsaistīšanu no ražošanas un maksājumu režīma vienkāršošanu ("vienotais maksājums"). Atkāpes veidā Regulas 68. pantā ir paredzēts, ka dalībvalstis drīkst saglabāt tiešos saistītos maksājumus "konkrēti noteiktos gadījumos". Tomēr Palātas veiktajā revīzijā tika konstatēts, ka Komisijas kontroles iespējas attiecībā uz šādu gadījumu pamatotību bija ļoti ierobežotas un ka saistībā ar tiešo saistīto maksājumu ieviešanu dalībvalstīm bija liela rīcības brīvība. Tādējādi 68. panta noteikumu izpilde ne vienmēr bija pilnīgi saskanīga ar vispārējiem atsaistīšanas un vienkāršošanas principiem, kas tagad nosaka kopējās lauksaimniecības politikas ievirzi (sk. 14.–26. punktu).
- 79.** Palāta arī secināja, ka dalībvalstīs nav konstatējami pietiekami pierādījumi tam, ka saskaņā ar Regulas 68. pantu ieviestie pasākumi ir vajadzīgi un atbilstīgi, un nav apliecināta to struktūras un paredzēto atbalsta likmju efektivitāte (sk. 31.–49. punktu). Neatbilstīgi mērķi un rādītāji traucēs turpmāk novērtēt pasākumus (sk. 50.–53. punktu).
- 80.** Visbeidzot, Palāta norādīja uz trūkumiem administratīvajās un kontroles sistēmās, kas ir izveidotas, lai nodrošinātu pareizu spēkā esošo pasākumu izpildi. Šie trūkumi attiecas arī uz pārvaldības, administratīvās kontroles un uz vietas veicamu pārbaužu sistēmām (sk. 55.–69. punktu). Šādi trūkumi dažkārt tika konstatēti, un tāpēc, lai gan pārvaldības un kontroles slogs jau tagad ir smags, tas, iespējams, būs vēl vairāk jāpalielina, lai šīs sistēmas atbilstu regulās paredzētajām prasībām (sk. 70.–76. punktu).

- 81.** Pašlaik apspriešanai nodotajā Komisijas priekšlikumā saistībā ar KLP ieviešanu pēc 2013. gada paredzēts, ka īpašo atbalstu var saglabāt saistīto maksājumu veidā, tomēr šajā priekšlikumā nav noteikti pietiekami precīzi ierobežojumi (sk. 27.–28. punktu)⁴⁷. Turpmāk ir sniegti Palātas galvenie **ieteikumi** šajā jomā.

⁴⁷ Sk. arī Palātas Atzinumu Nr. 1/2012.

1. IETEIKUMS

Noteiktām lauksaimniecības darbībām paredzētais īpašais atbalsts būtu jāpiešķir, pamatojoties uz precīzu 68. pantā paredzēto noteikumu izpratni un ievērošanu; Komisijai ir jāsaņem pienācīgs šāda saistītā atbalsta piešķiršanas pamatojums un tas jāpārbauda.

- a) Lai Komisija dalītās pārvaldības sistēmas ietvaros varētu uzņemties galīgo atbildību, tai aktīvāk jāpiedalās pasākumu īstenošanu reglamentējošo kritēriju izstrādē.
- b) Dalībvalstīm būtu jānosaka prasība apliecināt, ka katrs īpašā atbalsta pasākums, ko tās plāno ieviest, ir nepieciešams (proti, pēc tā ir vajadzība, turklāt uz atkāpēm balstīta pieeja rada pievienoto vērtību), atbilstīgs (attiecībā uz īstenošanas kārtību, atbalsta piešķiršanas kritērijiem un atbalsta apjomu) un saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības kritērijiem.

2. IETEIKUMS

Nemot vērā iespējamo pasākumu dažādību, jānosaka pienācīga pārraudzības sistēma (formulējot atbilstīgus rādītājus, kurus iespējams salīdzināt ar noteikto izejas punktu un pietiekami konkrētiem mērķiem), lai atvieglotu turpmāko novērtēšanu.

3. IETEIKUMS

Pēc pasākumu ieviešanas dalībvalstīm ir jāizstrādā piemērotas un visaptverošas pārvaldības un kontroles sistēmas, lai nodrošinātu, ka ir iespējams izpildīt visus Regulas noteikumus.

Lai izvairītos no nesamērīgu izmaksu radīšanas konkrēta atbalsta pasākuma robežās, prasība par uzraudzību un kontroli ir jāņem vērā jau pasākuma izstrādes posmā (īstenošanas vienkāršība, kritēriju "kontrolējamība" u. c.) vai, jau pieņemot lēmumu par to, vai ieviest konkrēto pasākumu.

Šo ziņojumu 2013. gada 25. septembra sēdē Luksemburgā pieņēma Revīzijas palātas I apakšpalāta, kuru vada Revīzijas palātas loceklis *Ioannis SARMAS*.

Revīzijas palātas vārdā —

priekšsēdētājs

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

68. PANTA ĪSTENOŠANAI PIEŠKIRTAIS FINANSĒJUMS LAIKPOSAMAM NO 2010. GADA LIDZ 2013. GĀDAM ATBILSTĪGI DALĪBVALSTĪJ UN PASAKUMAM (IZŅEMOT BIJUSA 69. PANTA PASAKUMUS)

(miljoni EUR)

	Vides aizsargāšana vai uzlabošana (68. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkts)	Kvalitāte (68. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punkts)	Tirdzniecība (68. panta 1. punkta a) apakšpunkta iii) punkts)	Dzīvnieku labturība (68. panta 1. punkta a) apakšpunkta iv) punkts)	Agrovides ieguvumi (68. panta 1. punkta a) apakšpunkta v) punkts)	Īpašas grūtības, kas ietekmē nestabilus lauksaimniecības veidus (68. panta 1. punkta b) apakšpunkts)	Lauksaimniecības zemes pamešanas novēršana (68. panta 1. punkta c) apakšpunkts)	Apdrošināšana (68. panta 1. punkta d) apakšpunkts)	Kopfondi (68. panta 1. punkta e) apakšpunkts)	KOPĀ	
Francija	176	50			424	790		350	84	1 874	29 %
Itālija		601			396			280		1 277	20 %
Spānija		126			270	402				798	12 %
Grieķija		152				160	120			432	7 %
Ungārija						185	218	15		417	7 %
Polija	82	58			155					295	5 %
Somija	27	3			167					196	3 %
Portugāle	8	35			53	37				133	2 %
Rumānija		14				118				133	2 %
Čehijas Republika	4	19			104					127	2 %
Nīderlande	27			55		8		32		122	2 %
Dānija	18				65	26				109	2 %
Īrija	4					96				100	2 %
Bulgārija		15				73				88	1 %
Apvienotā Karaliste						60				60	1 %
Austrija						52				52	1 %
Slovēnija						29	20			50	1 %
Slovākija						45				45	1 %
Lietuva						36				36	1 %
Beļģija		4			8	18				30	0 %
Latvija		1				20				21	0 %
Zviedrija		6	1							7	0 %
Igaunija						5				5	0 %
Vācija						4				4	0 %
KOPĀ	344	1 085	1	55	1 216	2 589	358	677	84	6 409	100 %

Avots: Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāts.
Piezīme: Noapaļošanas dejaskaitļu summa var nesakrist.

KOPŠAVILKUMS PAR ATLASĪTAJIEM APMEKLĒTO DALĪBVALSTU PASĀKUMIEM

GRIEĶIJA

Atbalsts par cietajiem kviešiem (paredzēts saskaņā ar 68. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punktu)

Vispārīgs apraksts: platībatkarīgais atbalsts par hektāru, ko piešķir cieto kviešu ražošanai saskaņā ar noteiktām kvalitātes prasībām.

Galvenie attiecināmības nosacījumi:

- konkrētu sertificētu cieto kviešu šķirņu sēklu izmantošana;
- minimāla sēklu daudzuma izmantošana uz hektāru (80 kg/ha 2010. gadā, 100 kg/ha 2011. gadā);
- netiek saņemts finansējums līdzvērtīga lauku attīstības pasākuma ietvaros (132).

Atbalsta likmes (EUR par hektāru)

	Orientējoša aplēse ¹	Faktiskā likme
2010. g.	90 EUR/ha	69 EUR/ha
2011. g.		80 EUR/ha

¹ Pasākumu ievieša, pamatojoties uz orientējošu aplēsi, kuru aprēķināja saskaņā ar pieejamajām budžeta un līdzdalības prognozēm. Tā kā budžetu veido noteikta maksimālā summa, faktiski izmaksātā likme var atšķirties atkarībā no faktiskās līdzdalības.

Atbalsts aitu/kazu audzēšanai mazāk labvēlīgos apgabalos (68. panta 1. punkta b) apakšpunkts)

Vispārīgs apraksts: saistītais atbalsts aitu un kazu audzēšanai, ko piešķir par ganāmpulkiem, kuri atrodas mazāk labvēlīgos vai kalnu apgabalos vai tiek pārvietoti uz šiem apgabaliem. Papildus atbalsta pamatsummai tiek piešķirta piemaksa par vietējo šķirņu dzīvniekiem, un augstāka likme tiek maksāta par sezonāli migrējošiem ganāmpulkiem.

Galvenie attiecināmības nosacījumi:

- aitu un kazu vecums 31. decembrī pārsniedz vienu gadu;
- obligātais turēšanas periods ir no 15. maija līdz 31. decembrim;
- īpašumā vismaz 50 attiecināmi sieviešu dzimuma dzīvnieki (aitas vai kazas);
- lai saņemtu atbalsta pamatsummu: atrašanās vieta mazāk labvēlīgos vai kalnu apgabalos;
- piemaksa par vietējām šķirnēm: sieviešu dzimuma dzīvnieki, kuri pieder pie kādas no Grieķijas vietējām šķirnēm, kas ir minēta dzīvnieku šķirņu reģistrā (piemaksu par vietējām šķirnēm nevar apvienot ar sezonālās ganāmpulku pārdzīšanas atbalstu);
- sezonālās ganāmpulku pārdzīšanas atbalsts: vairāk nekā 90 % dzīvnieku pārdzīšana no apgabala, kas nav mazāk labvēlīgs apgabals, uz mazāk labvēlīgu apgabalu vismaz uz 90 dienu periodu.

Atbalsta likmes (EUR par attiecināmu dzīvnieku)

Pamatatbalsts	EUR 3 par attiecināmu sieviešu dzimuma dzīvnieku
Piemaksa par vietējo šķirni	EUR 2 par attiecināmu sieviešu dzimuma dzīvnieku
Sezonālās ganāmpulku pārdzīšanas atbalsts	EUR 4 par attiecināmu sieviešu dzimuma dzīvnieku

Praksē aptuveni 95 % no maksājumiem veido pamatatbalsts.

Jaunas tiesības uz vienoto maksājumu mazāk labvēlīgos vai kalnu apgabalos (68. panta 1. punkta c) apakšpunkts)

Vispārīgs apraksts: ne vairāk kā četru papildu tiesību uz vienoto maksājumu piešķiršana lauku saimniecībām mazāk labvēlīgos vai kalnu apgabalos, kas ir iekļauti 2007.–2013. gada Lauku attīstības programmā.

Galvenie attiecināmības nosacījumi:

- atrodas apgabalā, kas ir klasificēts kā mazāk labvēlīgs vai kalnains;
- pieder vismaz 1 ha attiecināmas zemes bez saistītām tiesībām uz vienoto maksājumu;
- praksē, ņemot vērā ierobežoto budžetu, atbalstu piešķir ierobežotam pieteikumu iesniedzēju skaitam, pamatojoties uz punktu sistēmu, ar kuru prioritāte ir jaunām un/vai mazākām lauku saimniecībām.

Atbalsta likme: jaunas tiesības uz vienoto maksājumu izmaksātas atbilstīgi likmei EUR 300 par hektāru.

SPĀNIJA

Atbalsts augsecai neapūdeņotos apgabalos (68. panta 1. punkta a) apakšpunkta v) punkts)

Vispārīgs apraksts: platībatkarīgais atbalsts par hektāru, ko piešķir par deklarētu zemi (līdz 100 ha), kuras platību veido noteikta laukaugu procentuālā daļa kā alternatīva labībai un atstāšanai atmatā. Pretēji nosaukumam šis pasākums tiešā veidā neparedz augsekas nosacījumus.

Galvenie attiecināmības nosacījumi:

- saņēmējam 2007. gadā ir jābūt reģistrētam kā laukaugu audzētājam ar tiesībām atteikties vai atstāt zemi atmatā;
- laukaugu platībām ir jāatrodas neapūdeņotā apgabalā, kas ir klasificēts kā lauks, kura raža ir mazāka nekā 2 tonnas uz hektāru;
- vismaz 20 % no audzētajiem augiem ir kultūraugi, kas nav labība (valsts tiesību aktos uzskaitītie eļļas augi, proteīnaugi un pākšaugi), un ir nodrošināta atbilstība prasībai par 10–25 % (, atkarībā no attiecīgās platības) atstāšanu atmatā;
- 1. piemaksa: vismaz 25 % kultūraugu, kas nav labība;
- 2. piemaksa: vismaz 25 % pākšaugu.

Atbalsta likmes (EUR par hektāru)

Pamatatbalsts	60 EUR/ha
1. piemaksa	20 EUR/ha
2. piemaksa	20 EUR/ha

Atbalsts piensaimniecības nozarei mazāk labvēlīgos apgabalos (68. panta 1. punkta b) apakšpunkts)

Vispārīgs apraksts: saistītais tiešais atbalsts par piena govīm mazāk labvēlīgos apgabalos. Maksājuma maksimālais apjoms ir noteikts par 100 dzīvniekiem uz vienu saimniecību. Papildu atbalsts tiek piešķirts lauksaimniekiem ar minimālo lopbarības platību.

Galvenie attiecināmības nosacījumi:

- o saimniecība ar piena kvotām, kura veic tirdzniecību un atrodas apgabalā, kas ir klasificēts kā kalnains, mazapdzīvots vai tāds, uz kuru attiecas īpaši ierobežojumi;
- o vairāk nekā 24 mēnešus vecas piena govīs, kas ir pareizi identificētas un atrodas īpašumā 30. aprīlī (obligātais turēšanas periods nav paredzēts);
- o papildu zemes platības komponents: vismaz 0,4 ha lopkopības platības uz attiecināmu govīm.

Atbalsta likmes (EUR par attiecināmu dzīvnieku)

		Orientējošas summas	Faktiskās summas	
			2010. g.	2011. g.
Pamatatbalsts — kalni un apgabali ar īpašiem ierobežojumiem	Pirmās 40	60	59,15	59,41
	Nākamās 60	48	47,32	47,52
Pamatatbalsts — mazapdzīvoti apgabali	Pirmās 40	49	48,57	47,85
	Nākamās 60	40	38,56	38,28
Papildu zemes platības komponents	Pirmās 40	55	38,88	38,55
	Nākamās 60	44	27,22	26,98

Atbalsts aitu/kazu gaļas nozarei (68. panta 1. punkta b) apakšpunkts)

Vispārīgs apraksts: saistītais atbalsts, ko par aitām vai kazām reprodūktīvā vecumā piešķir gaļas ražotājiem, kuri piedalās grupu pasākumos (piemēram, infrastruktūrā, tirdzniecībā, apmācībā).

Galvenie attiecināmības nosacījumi:

- o **neslaucamas** aitas un kazas, kuru vecums pārsniedz vienu gadu (vai kuras jau ir atnesušās) un kuras ir īpašumā 1. janvārī (obligātais turēšanas periods nav paredzēts);
- o pieder ražotāju grupai, kas atbilst vairākiem kritērijiem (piemēram, saistībā ar infrastruktūru, tirdzniecību, apmācību), kuras īpašumā ir vismaz 5000 vaislas dzīvnieki un kura ir uzņēmusies saistības trīs gadus saglabāt 90 % no šā ganāmpulka.

Atbalsta likmes (EUR par attiecināmu dzīvnieku)

	Orientējoša aplēse	Faktiskā likme
2010. g.	EUR 4,30	EUR 5,03
2011. g.		EUR 4,58

FRANCIJA**Papildu atbalsts par proteīnaugiem (68. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkts)**

Vispārīgs apraksts: atbalsts par hektāru, lai veicinātu lauksaimniecību, kuras lielu īpatsvaru veido proteīnaugi, kas tiek uzskatīti par būtiskiem vides uzlabotājiem. Cits atbalsta veids vēlāk tika ieviests jaunām pākšaugu audzēšanas platībām, kas nebija norādītas Komisijai sākotnēji nosūtītajos plānošanas dokumentos.

Galvenie attiecināmības nosacījumi:

- o attiecināma ražošana/šķirnes: proteīnaugi (zirņi, lauka pupas, saldās lupīnas) un pākšaugi (lucerna, āboliņš, sējas esparsete);
- o audzēšanas nosacījumi: jā sēj pirms 31. maija; jānodrošina augiem normāli augšanas un kopšanas apstākļi; proteīnaugu raža jānovāc pēc piengatavības posma;
- o īpaši kritēriji attiecībā uz pākšaugiem: augi zemē iesēti iepriekšējā gadā kopā ar labību, eļļas augiem un proteīnaugiem; *MAET* ietvaros atbalsts nav saņemts.

Atbalsta likmes (EUR par hektāru)

	Proteīnaugi		Pākšaugi	
	Aplēstā likme	Faktiskā likme	Aplēstā likme	Faktiskā likme
2010. g.	150 EUR/ha	100 EUR/ha	—	13,5 EUR/ha
2011. g.	125 EUR/ha	140 EUR/ha	—	16 EUR/ha
2012. g.	100 EUR/ha	Nav	—	Nav

Par proteīnaugiem piešķirtais atbalsts ir apzīmēts kā “papildu atbalsts”, jo 2010. un 2011. gadā papildus iepriekš norādītajām likmēm izmaksāja EUR 56 par hektāru, ko piešķir spēkā esošajam saistītā atbalsta pasākumam, kurš netika atcelts līdz 2012. gadam.

No 2010. un 2011. gadam paredzētā 40 miljonu EUR lielā proteīnaugu pasākuma budžeta “lopbarības pākšaugu kultūru” apakšpasākumam ir atvēlēts tikai 1 miljons EUR.

Atbalsts bioloģiskās lauksaimniecības uzturēšanai (68. panta 1. punkta a) apakšpunkta v) punkts)

Vispārīgs apraksts: platībatkarīgais atbalsts bioloģiskajiem lauksaimniekiem, kompensējot tiem papildu izmaksas un deficītu, ko pienācīgi nesedz tirgus cenas.

Kopš 2011. ražas gada ir bijis pieejams otrs pasākums “Pāreja uz bioloģisko lauksaimniecību” (**nav atlasīts revīzijai**). Arī tas ir platībatkarīgā atbalsta veids, kas paredz augstākas likmes par zemi, kuru pielāgo pārejai uz bioloģisko lauksaimniecību.

Galvenie attiecināmības nosacījumi:

- o atbilstības nodrošināšana bioloģiskās lauksaimniecības specifikācijām attiecībā uz katru zemes gabalu, par kuru prasa atbalstu (visi zemes gabali nav jāizmanto bioloģiskajai lauksaimniecībai);
- o nav saņemts atbalsts AVP ietvaros.

Atbalsta likmes (EUR par hektāru)

Dārzkopības produktu ražošana tirdzniecībai un kokaudzēšana	590 EUR/ha
Dārzeni, vinogulāji, smaržaugi, aromātiskie un ārstniecības augi	150 EUR/ha
Viengadīgās kultūras (labība utt.)	100 EUR/ha
Pļavas un kastaņu audzes	80 EUR/ha
Viršu audzes, vasaras ganības un aploki	25 EUR/ha (kopš 2011. gada)

Atbalsts aitu/kazu nozarei (68. panta 1. punkta b) apakšpunkts)

Vispārīgs apraksts: saistītais atbalsts reprodūktīvā vecuma kazu vai aitu audzēšanai (gaļai vai pienam). Papildus pamatatbalstam ir pieejama piemaksa par aitām, pamatojoties uz tirdzniecības kritērijiem, un piemaksa par kazām, pamatojoties uz veselības kritērijiem.

Galvenie attiecināmības nosacījumi:

- o obligātā turēšanas perioda beigās reprodūktīvā vecuma aitas un kazas ir vecākas par vienu gadu (vai arī tās jau ir atnesušās) (noteiktos apstākļos tās obligātās turēšanas periodā var aizstāt ar sieviešu dzimuma jēriem/kazlēniem, nepārsniedzot 20 % no kopējā deklarētā ganāmpulka apjoma);
- o obligātais turēšanas periods 100 dienas, sākot ar 1. februāri;
- o ne mazāk kā 50 attiecināmas aitas vai 25 attiecināmas kazas reprodūktīvajā vecumā (kazu gadījumā maksimālais atbalsta apjoms ir noteikts par 400 dzīvniekiem);
- o attiecībā uz aitām — ir nodrošināta atbilstība minimālajam ražīguma rādītājam (piedzimušo jēru skaita un turēto reprodūktīvā vecuma aitu attiecība) $n-1$ gadā;
- o piemaksa par aitām: audzētājiem, kuri ir komercražotāju organizācijas biedri vai ir parakstījuši tirdzniecības līgumus;
- o piemaksa par kazām: audzētājiem, kuri uzņēmušies saistības ievērot labu higiēnas praksi vai savstarpēju reglamentu.

Atbalsta likmes (EUR par attiecināmu dzīvnieku)

	Orientējoša aplēse	Faktiskā likme 2010. gadā	Faktiskā likme 2011. gadā
Aitas			
Pamatatbalsts	21,00	20,58	20,76
Piemaksa	—	3,00	3,00
Kazas			
Pamatatbalsts	13,00	8,93	8,75
Piemaksa	—	3,00	3,00

Ražas apdrošināšana (68. panta 1. punkta d) apakšpunkts)

Vispārīgs apraksts: finansiāls ieguldījums ražas apdrošināšanas prēmiju iemaksās, lai segtu nelabvēlīgu klimatisko apstākļu radītus ekonomiskos zaudējumus.

Galvenie attiecināmības nosacījumi:

- pasākums attiecas tikai uz ražas apdrošināšanas prēmijām (augi);
- galvenie nosacījumi ir izklāstīti Regulas (EK) Nr. 73/2009 70. pantā un Regulas (EK) Nr. 1120/2009 47. pantā.

Atbalsta likme — 65 % no apdrošināšanas prēmijas attiecināmās daļas (maksimālais ES tiesību aktos atļautais apmērs).

ITĀLIJA

Augseka (68. panta 1. punkta a) apakšpunkta v) punkts)

Vispārīgs apraksts: platībatkarīgais atbalsts, ko piešķir lauksaimniekiem, kuri reizi divos gados vienā laukā veic kultūraugu rotāciju, pamīšus audzējot graudaugus un proteīnaugus vai eļļas augus, kas uzlabo augsnes stāvokli.

Attiecināmības kritēriji:

- attiecināmie reģioni: Abruco, Bazilikata, Kalabrija, Kampānija, Lacio, Marke, Molīze, Apūlija, Sardīnija, Sicīlija, Toskāna un Umbrija;
- attiecināmās augu šķirnes: valsts tiesību aktos noteiktie pākšaugi un labība;
- lai lauks būtu attiecināms, tā platībai ir jābūt vismaz 500 m²;
- augsecai, ko īsteno divos gados, ir jāatbilst šādiem cikliem:

Augseka pirmais divu gadu posms		Augseka otrais divu gadu posms		Atbilstība
1. gads	2. gads	3. gads	4. gads	
Labība	Pākšaugi	Labība	Pākšaugi	Jā
Labība	Pākšaugi	Pākšaugi	Labība	Jā
Pākšaugi	Labība	Pākšaugi	Labība	Jā
Pākšaugi	Labība	Labība	Pākšaugi	Nē

Atbalsta likmes (EUR par hektāru)

	Maksimālās likmes	Faktiskās likmes	Deklarētie hektāri	Attiecināmie hektāri
2010. g.	100 EUR/ha	100 EUR/ha	902 490	888 877
2011. g.	100 EUR/ha	92 EUR/ha ¹	Nav	Nav

¹ Likme 2012. gada sākumā joprojām ir provizoriska, jo noteikta, pamatojoties uz gaidāmo pieprasījumu skaita pieaugumu.

Lauksaimniecības produktu kvalitātes uzlabošana liellopu nozarē (68. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punkts)

Vispārīgs apraksts: tiešais atbalsts par dzīvnieku, ko piešķir par teļiem vai divējāda izmantojuma (gaļas un piena) zīdītājgovīm. Pasākumā ir ietverta piemaksa par tādu liellopu nokaušanu, kas ir audzēti saskaņā ar kvalitātes marķēšanas protokoliem vai saimniecībās, kuras piedalās atzītās aizsargātu cilmes vietu nosaukumu (ACVN) un aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu (AĢIN) shēmās.

Attiecināmības kritēriji:

- o teļi ir piedzimuši zīdītājgovīm, kuras pieder pie konkrētām ciltsgrāmatās reģistrētām šķirnēm, vai zīdītājgovīm, kas pieder pie īpašām divējāda izmantojuma šķirnēm, kuras izmanto tikai gaļas ieguvei un ir reģistrētas dzīvnieku šķirņu valsts reģistrā;
- o lai saņemtu piemaksu par nokaušanu, lopkopjiem dzīvnieki ir jāaudzē saskaņā ar apstiprinātu brīvprātīgu reglamentu, vai lopkopjiem ir jābūt LPMPM apstiprinātas kvalitatīvas gaļas marķēšanas shēmas dalībniekiem¹. Nokautie dzīvnieki ir vecumā no 12 līdz 24 mēnešiem, un atbalsta saņēmējs tos ir audzējis vismaz septiņus mēnešus.

Atbalsta likmes (EUR par attiecināmu dzīvnieku)

		Budžets (tūkstošos EUR)	Maksimālā orientējo- šā likme (EUR par dzīvnieku)	Galīgā likme (EUR par dzīvnieku)
Zīdītājgovju teļi	Vienreiz atnesušās ¹ gaļas govīs, kas ir minētas ciltsreģistrā	24 000	200	172,30
	Vairākkārt atnesušās ¹ gaļas govīs, kas ir minētas ciltsreģistrā		150	129,23
	Jauktas šķirnes, kas ir minētas reģistrā		60	55,93
Teļi	Atbilst brīvprātīgās marķēšanas specifikācijām	27 250	50	42,63
	Sertificēts ACVN/AĢIN saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 510/2006 ²		90	76,73

¹ Vienreiz atnesušās govīs ir atnesušās vienu reizi; vairākkārt atnesušās govīs ir atnesušās vismaz divas reizes.

² Padomes 2006. gada 20. marta Regula (EK) Nr. 510/2006 par lauksaimniecības produktu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un cilmes vietu nosaukumu aizsardzību (OV L 93, 31.3.2006., 12. lpp.).

¹ Lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības politikas ministrija.

Apdrošināšana (68. panta 1. punkta d) apakšpunkts)

Vispārīgs apraksts: subsīdijas ražas apdrošināšanas prēmijām, kuras maksā, lai segtu klimata riskus (krusa, spēcīgs vējš, spēcīgs lietus utt.) vai dzīvnieku vai augu slimībām tādu zaudējumu gadījumā, kas pārsniedz 30 % no gada produkcijas apjoma.

Attiecināmības kritēriji:

- apdrošināšanas polises, kuru termiņš nepārsniedz vienu kalendāro gadu un kuras ir izsniegusi apstiprināta apdrošinātājsabiedrība (to parasti dara ar ražotāju apvienību (*Consorti di Difesa*) starpniecību);
- apdrošināts viss saražotais konkrēta produkta apjoms vienā vai vairākos laukos vienas pašvaldības teritorijā;
- katra produkta apdrošinātā vērtība nepārsniedz salīdzināmās cenas, kas katru gadu tiek publicētas ministrijas sagatavotajā valsts apdrošināšanas plānā;
- atbalstu nosaka atbilstīgi zemākajai izmaksātajai apdrošināšanas prēmijai un *ISMEA*² aprēķinātajām valsts apdrošināšanas izmaksām, pamatojoties uz iepriekšējos piecos vai sešos gados attiecīgajās pašvaldībās reģistrētajiem zaudējumiem.

Atbalsta likme — 65 % no apdrošināšanas prēmijas attiecināmās daļas (maksimālais ES tiesību aktos atļautais apmērs).

Līdz 2010. gadam valsts pasākuma ietvaros bija nodrošināts līdzvērtīgs atbalsts saskaņā ar subsīdiju likmi 80 % apmērā.

² *ISMEA (Istituto di Servizi per il Mercato Agricolo Alimentare* — Lauksaimniecības un pārtikas produktu tirgus pakalpojumu institūts) ir valsts iestāde, kas atbild par statistikas datiem, pētījumiem un analīzi lauksaimniecības nozarē.

KOMISIJAS ATBILDES

KOPSAVILKUMS

I.

Kaut gan ar 68. pantu tiek paredzēts vairāk mērķu, kuru īstenošanai atbalstu var piešķirt maksimālā apjoma ietvaros, kas ir 10 %, ar to tiek arī ieviesti stingrāki ierobežojumi attiecībā uz saistīto atbalstu (maksimālais apjoms ir 3,5 % no dalībvalstij noteiktā maksimāli pieļaujamā daudzuma daļas).

IV.

Komisija uzskata, ka, īstenojot īpašā atbalsta shēmas, tostarp iespējas piešķirt saistītos maksājumus, netiek apšaubīta tiešo maksājumu shēmas vispārējā ievirze uz atsaistīšanu, jo šī iespēja ir ierobežota (3,5 % no valstij noteiktā maksimāli pieļaujamā daudzuma daļas) un ir saderīga ar PTO noteikumiem.

V.

Likumdevējs uzskatīja, ka vienīgi dalībvalstis atbild par to, kāda veida lauksaimniecības nozares tiek atbalstītas, izmantojot 68. pantā noteiktos pasākumus. Uzskata, ka dalībvalstis vislabāk var noteikt to teritorijā esošos reģionus vai nozares, kurās pastāv grūtības, un piešķirt prioritātes dažādām vajadzībām mērķtiecīga atbalsta saņemšanai.

Komisijas priekšlikums par KLP ieviešanu pēc 2013. gada sevī ietver kopīgas uzraudzības un novērtēšanas sistēmas izveidi sadarbībā ar dalībvalstīm kopējās lauksaimniecības politikas, tostarp pirmā un otrā pīlāra pasākumu, darbības rezultātu novērtēšanai.

VI.

Palāta 44. zemsvītras piezīmē jau norādījusi, ka Komisija ir konstatējusi vairākus trūkumus grāmatojumu noskaidrošanas procedūras sistēmā. Daži trūkumi attiecas uz ļoti ierobežotu saņēmēju skaitu un neliecina par vispārīgiem sistēmas trūkumiem.

KOMISIJAS ATBILDES

VII.

Uz Komisijas priekšlikumu par KLP ieviešanu pēc 2013. gada saistībā ar brīvprātīgo saistīto atbalstu attiecas daudzi ierobežojumi: attiecināmo nozaru un ražošanas saraksts, noteikti kvantitatīvi ierobežojumi, ierobežots procentos izteikts apjoms no dalībvalstij noteiktā maksimāli pieļaujamā daudzuma daļas tiešajiem maksājumiem, Komisijas apstiprinājums, kas nepieciešams, ja procentos izteiktais apjoms pārsniedz noteiktu līmeni, atbalsta piešķiršanas nosacījumi (tie vēl jāprecizē deleģētajos aktos).

VII. a)

Īstenojot KLP pēc 2013. gada, dalībvalstīm būs jāinformē Komisija par mērķa reģioniem, izvēlētajiem lauksaimniecības veidiem vai nozarēm un piešķiramā atbalsta apjomu. Šim nolūkam tām vajadzēs raksturot iemeslus, kuru dēļ saistītais atbalsts tiek plānots, un atbalsta plānoto ietekmi.

Ja dalībvalsts pieņemtā lēmuma dēļ tiek pieļauta atkāpe no pamatapjoma, kas izteikts procentos no valstij noteiktā maksimāli pieļaujamā daudzuma daļas, būs nepieciešams sīki izstrādāts apraksts par konkrēto situāciju mērķa reģionā un lauksaimniecības veidu vai konkrēto nozaru īpašajām iezīmēm, kuru dēļ ir pamatoti piešķirt lielāku atbalstu. Ja dalībvalsts lēmums ir jāapstiprina, jānorāda īpaši ierobežojumi, piemēram, alternatīvu risinājumu neesamība vai nepieciešamība nodrošināt stabilas piegādes vietējai pārstrādes rūpniecībai.

VII. a) Pirmais ievilkums

Atbilstīgi politiskam kompromisa risinājumam (iepriekšēja vienošanās ar vienu no likumdevējiem) saistībā ar KLP reformas īstenošanu pēc 2013. gada Komisija ir pilnvarota izstrādāt nosacījumus atbalsta piešķiršanai, izmantojot deleģētos aktus.

Komisijas mērķis ir ieviest skaidru vienkāršojumu salīdzinājumā ar pašreizējo īpašo atbalstu, jo brīvprātīgais saistītais atbalsts attieksies tikai uz vienu no deviņiem 68. pantā noteiktajiem pasākumiem. Tas nozīmē, ka, neraugoties uz plašāku attiecināmo nozaru sarakstu, atbalsta mērķu skaits un dažādība ir ierobežoti un attiecas uz vienu kategoriju (t. i., dažu lauksaimniecības veidu ekonomisko nestabilitāti). Komisija uzskata, ka tādējādi tiks samazināts risks, ka atbalsts varētu pārklāties vai tikt uzkrāts.

VII. a) Otrais ievilkums

Atbilstīgi deleģētajos aktos noteiktajām Komisijas pilnvarām īpaši tiks izstrādāti nosacījumi atbalsta piešķiršanai.

Vispārīgs noteikums ir, ka dalībvalstīm būs jāinformē Komisija par mērķa reģioniem, izvēlētajiem lauksaimniecības veidiem vai nozarēm un piešķiramā atbalsta apjomu. Šim nolūkam tām būs jāraksturo iemesli, kuru dēļ tiek plānots saistītais atbalsts, un atbalsta plānotā ietekme.

Ja dalībvalsts pieņemtā lēmuma dēļ tiek pieļauta atkāpe no pamatapjoma, kas izteikts procentos no valstij noteiktā maksimāli pieļaujamā daudzuma daļas, būs nepieciešams sīki izstrādāts apraksts par konkrēto situāciju mērķa reģionā un lauksaimniecības veidu vai konkrēto nozaru īpašajām iezīmēm, kuru dēļ ir pamatoti piešķirt lielāku atbalstu. Ja dalībvalsts lēmums ir jāapstiprina, jānorāda īpašas vajadzības, piemēram, alternatīvu risinājumu neesamība vai nepieciešamība nodrošināt stabilas piegādes vietējai pārstrādes rūpniecībai.

KOMISIJAS ATBILDES

VII. b)

Komisija pieņems īstenošanas noteikumus, kuros būs paredzēts pienākums dalībvalstīm periodiski sniegt informāciju par īstenoto pasākumu faktisko progresu. Šāds pienākums ir vajadzīgs, lai Komisija varētu nodrošināt atbilstību savam pienākumam regulāri sniegt pārskatus PTO, jo saistītais atbalsts tiek uzskatīts par atkāpi no tiešo maksājumu shēmu vispārējās ievirzes uz atsaistīšanu.

Minimāla informācija būs nepieciešama par vairākiem pieteikumiem, kuri iesniegti par katru atbalsta pasākuma veidu, un faktiski samaksātajām summām, kā arī saņēmēju skaitu katrā reģionā, nozarē un/vai lauksaimniecības veidā katrā dalībvalstī.

Šāda informācija ļaus Komisijai sekot tam, kā faktiski tiek īstenota shēma visiem īstenotajiem atbalsta pasākumiem, neatkarīgi no attiecīgās nozares, un vai tiek ievērota atbilstība noteiktajam maksimālajam budžeta apjomam.

Vispārīgāk runājot, politiskais kompromisa risinājums cita starpā nozīmē izveidot kopīgu uzraudzības un novērtēšanas sistēmu sadarbībā ar dalībvalstīm kopējās lauksaimniecības politikas, tostarp pirmā un otrā pīlāra pasākumu, darbības rezultātu novērtēšanai.

VII. c)

Dalībvalstis atbild par to, lai tiktu pieņemts lēmums par īstenojamiem atbalsta pasākumiem un šādi atbalsta pasākumi tiktu izstrādāti; tām arī jānodrošina iespēja pārbaudīt un kontrolēt šādus pasākumus. Tādējādi tām jāņem vērā pārvaldības un kontroles izmaksas, kas rodas, ja tiek izmantota iespēja īstenot saistītā atbalsta pasākumus un nepieciešamība izveidot *ad hoc* kontroles sistēmas.

APSVĒRUMI

15.

Saistītā atbalsta pasākumi lopkopības nozarē ir pieejami saskaņā ar 68. panta 1. punkta b) apakšpunktu, un minētais punkts attiecas uz ierobežotu nozaru skaitu nestabiliem lauksaimniecības veidiem, tostarp liellopu un teļu, aitu un kazu nozari. Atbalsts netiek ieviests automātiski, jo dalībvalstīm, kuras pieņem lēmumu ieviest šādu atbalstu, jānosaka vajadzība un jāizvirza mērķis, kas ir nestabili lauksaimniecības veidi šajās nozarēs. Šādā sistēmā nekas nekadē dalībvalsti arī turpmāk īstenot tādu atbalsta pasākumu, kādu tā uzskata par atbilstīgu noteiktā mērķa sasniegšanai.

Kopīga atbilde par 16. un 17. punktu

Piedāvājot dalībvalstīm iespēju ieviest saistītus maksājumus, netiek apšaubīta KLP 2003. gada reformas vispārējā ievirze uz atsaistīšanu, jo minētā iespēja ir ierobežota un nepārsniedz maksimālo apjomu, kas tiešajiem maksājumiem ir 3,5 % no valstij noteiktā maksimāli pieļaujamā daudzuma daļas.

18.

Risks, ka arvien vairāk tiks izmantota daļēja atsaistīšana, mazinās, jo nosacījumi, kas izstrādāti īpašajam atbalstam saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 68.–72. pantu, ir saistīti ar lielākiem ierobežojumiem nekā nosacījumi, kurus piemēro iepriekšējā 69. panta kontekstā, un agrovides pasākumiem ir nepieciešams Komisijas apstiprinājums.

KOMISIJAS ATBILDES

19.

Vērtības pieauguma rezerve saistībā ar jēdzienu "konkrēti noteiktos gadījumos" Padomes Regulas (EK) Nr. 73/2009 35. apsvērumā ir ierobežota saskaņā ar minētās regulas 68., 70., 71. un 72. pantu un Komisijas Regulas (EK) Nr. 1120/2009 37.–49. pantu un Regulu (EK) Nr. 1122/2009 saistībā ar pārbaužu veikšanu.

Kopīga atbilde par 20. un 21. punktu

Komisija uzsver, ka dalībvalstu pienākums ir informēt Komisiju par lēmumu īstenot īpašā atbalsta pasākumus. Pamatojoties uz šo, Komisija nosaka ikgadējo piemērojamo maksimālo budžetu. Turklāt Komisijai ne tikai īpaši jāapstiprina agrovides pasākumi, bet arī jānovērtē visi paziņotie pasākumi, lai konstatētu nozīmīgas iespējamās problēmas attiecībā uz saderību ar piemērojamo tiesisko regulējumu.

22.

Skatīt atbildi par 1. izcēlumu.

1. izcēlums

Komisija uzskata, ka atbalsta pasākumi "videi" un "agrovidei" ir skaidri nošķirti¹. Uz "agrovides" pasākumiem attiecas īpašas prasības un maksimālais apjoms, kas ir 10 % no dalībvalstij noteiktā maksimāli pieļaujamā daudzuma daļas, turklāt tos arī apstiprina Komisija. Prasības ir līdzīgas prasībām, kuras tiek piemērotas līdzvērtīgiem lauku attīstības programmās iekļautiem agrovides pasākumiem. "Vides" pasākumi ļauj dalībvalstij rīkoties elastīgāk, jo uz tiem neattiecas tādas pašas prasības, toties tiem piemēro ierobežotāku maksimāli pieļaujamo apjomu².

¹ Kā noteikts attiecīgi Regulas (EK) Nr. 73/2009 68. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) un v) punktā un Regulas (EK) Nr. 1120/2009 40., 44. pantā un IV pielikumā.

² 3,5 % no dalībvalstij noteiktā maksimālā daudzuma, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 73/2009 69. panta 4. punktā.

24.

Uz astoņiem no deviņiem pasākumu veidiem neattiecas prasība par Komisijas apstiprinājumu.

Informācija tiek sniegta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1120/2009 IV pielikumu, un tas nozīmē, ka šajā informācijā netiek iekļauti visi sīki izstrādātie dati par pasākumiem. Vispārīgi runājot, valstu īstenošanas noteikumi ir sīkāk izstrādāti nekā Komisijai sniegtā informācija. Tas tika novērots, kad Komisija dalībvalstīs veica revīziju saistībā ar grāmatojumu noskaidrošanu.

26.

Dānija sākotnēji informēja par pasākumu, uz kuru attiecas Regulas (EK) Nr. 73/2009 68. panta 1. punkta a) apakšpunkta v) punkts un kas bija kompensācijas sniegšana agrovides saistībām. Tomēr pasākuma novērtēšanas laikā izrādījās, ka plānotais pasākums faktiski ir nevis agrovides pasākums, bet gan ieguldījumu pasākums, kura mērķis ir stādīt kultūraugi ar augstu enerģētisko vērtību. Rezultātā Dānija atkārtoti formulēja pasākumu, lai tas būtu saderīgs ar 68. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktu.

27. a)

Komisijas mērķis ir ieviest skaidru vienkāršojumu salīdzinājumā ar pašreizējo īpašo atbalstu, jo brīvprātīgais saistītais atbalsts attieksies tikai uz vienu no deviņiem 68. pantā noteiktajiem pasākumiem. Tas nozīmē, ka, neraugoties uz plašāku attiecināmo nozaru sarakstu, atbalsta mērķu skaits un dažādība ir ierobežoti un attiecas uz vienu kategoriju (t. i., dažu lauksaimniecības veidu ekonomisko nestabilitāti). Komisija uzskata, ka tādējādi tiks samazināts risks, ka atbalsts varētu pārklāties vai tikt uzkrāts.

KOMISIJAS ATBILDES

27. c) i)

Atbilstīgi Komisijas definētajiem nosacījumiem vienīgi dalībvalstis atbild par tādu lauksaimniecības nozaru noteikšanu, kurās vērojamas zināmas grūtības un kuras būtu jāatbalsta. Uzskata, ka dalībvalstis vislabāk var noteikt to teritorijā esošos reģionus vai nozares, kurās pastāv grūtības, un piešķirt prioritātes dažādām vajadzībām mērķtiecīga atbalsta saņemšanai, ņemot vērā arī nozaru specializāciju reģionos.

27. c) ii)

Turklāt atbalstu piešķir, ievērojot noteiktos kvantitatīvos ierobežojumus un pamatojoties uz nemainīgi noteiktu teritoriju un ražu vai nemainīgi noteiktu dzīvnieku skaitu.

28.

Jēdziens "grūtības" tiks precizēts, izmantojot deleģētos aktus.

Turklāt principā nevar apstrīdēt to, ka varētu tikt saglabāts vairākums no patlaban pastāvošajiem saistītā atbalsta pasākumiem, ja vien tos joprojām uzskata par atbilstīgiem, lai varētu sasniegt dalībvalsts noteikto īpašo mērķi.

Kopīga atbilde par 31. un 32. punktu

Dalībvalsts ziņā ir nolemt, vai noteiktā mērķa sasniegšanai atbilstīgāks veids ir saistītais vai atsaistītais atbalsts. Tām jāinformē Komisija par pasākumiem, ko tās plāno īstenot, un jo īpaši jāraksturo tās teritorijā konstatētā vajadzība un atbalsta piešķiršanas iemesli.

Šādiem pasākumiem nav nepieciešams Komisijas apstiprinājums.

33.

Spānijā nav oficiālu statistikas datu, kuri īpaši raksturotu tendenci saistībā ar platību graudaugiem, eļļas augiem, proteīnaugiem un pākšaugiem teritorijās, kurās pasākumu piemēro (zonas, kurās graudaugu raža ir mazāka par 2 tonnām/ha). Tomēr, tā kā pasākuma mērķis ir veicināt graudaugu alternatīvas un tiek ievērots noteikts rezerves līmenis, tas pats par sevi ir labums videi, jo tas pozitīvā nozīmē veicina dabas resursu (ūdens un augsnes) ilgtspējīgu pārvaldību.

34.

Šiem pasākumiem nav nepieciešams Komisijas apstiprinājums.

35.

Tā kā bioloģiskā lauksaimniecība ir mazāk ienesīga un no tehniskā viedokļa ir saistīta ar augstākām prasībām, daži lauksaimnieki atgriežas pie tradicionālās lauksaimniecības (piemēram, sertificētās "bioloģiskās platības" 2005.–2006. gadā samazinājās par 1 %, no 504 536 ha līdz 499 589 ha, bet 2006.–2007. gadā samazinājums bija 0,5 %, no 499 589 ha līdz 497 314 ha). Skaitļi var šķist mazi, tomēr pastāv ļoti reāls risks, īpaši ņemot vērā tendenci paaugstināt lauksaimniecības produktu cenas. Vienlaikus pasākumi pārejai uz bioloģisko lauksaimniecību un bioloģiskās lauksaimniecības saglabāšanai ir kļuvuši daudz veiksmīgāki. Sākot no 2008. gada, ir vērojams patiens saglabāšanas pasākumu uzplaukums. Savukārt 2008.–2009. gadā sertificētās bioloģiskās lauksaimniecības platības palielinājās par 4,7 %, bet bioloģiskās platības pārejas posmā palielinājās par 86,2 %. Tomēr tas nenozīmē, ka pamešanas risks vairs nepastāv.

Kopīga atbilde par 36. un 37. punktu (tostarp 27. zemsvītras piezīmi)

Pamatojoties uz savu analīzi par īpašā atbalsta nepieciešamību, dalībvalstis no shēmas piedāvātajiem pasākumiem izvēlas tos pasākumus, kuri ļauj labāk sasniegt izvirzītos mērķus un saņemt atbalstu atbilstīgā apmērā, ņemot vērā tiesību aktos noteiktos dažādos ierobežojumus katra veida pasākumam un maksājumu saistīto vai atsaistīto raksturu (3,5 % vai maksimāli pieļaujama apjoms, kas ir 10 %). Dalībvalstu ziņā ir apsvērt, kāda veida atbalsts ir atbilstīgāks konstatētās vajadzības risināšanai un izvirzītā mērķa sasniegšanai.

KOMISIJAS ATBILDES

38.

Vairākumā gadījumā, veicot pasākumu izvērtējumu, Komisija lūgusi dalībvalstīm labāk un precīzāk noteikt atbalsta mērķi.

39.

Attiecībā uz 68. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā noteiktajiem pasākumiem dalībvalsts atbild par vajadzības konstatēšanu, mērķa noteikšanu un attiecīgā pasākuma izstrādi. Attiecībā uz 68. panta 1. punkta a) apakšpunkta v) punktā noteiktajiem pasākumiem dalībvalstij ir tāda pati atbildība, tikai šiem pasākumiem ir nepieciešams Komisijas apstiprinājums, tādējādi Komisijai jānovērtē gan atbildība, gan cēloņsakarība starp atbalstu un mērķiem.

40.

Šiem pasākumiem nav nepieciešams Komisijas apstiprinājums.

41.

Tikai tie pasākumi, kas minēti 68. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii), iii), iv) un v) punktā, īpaši attiecas uz mērķi, kas ir palielināt vai uzlabot konkrētu faktoru, t. i., "mainīt pašreizējo situāciju", kā norādījusi Palāta. Komisija atgādina ES tiesību aktos noteikto principu, ka īpašais atbalsts nedrīkst kompensēt obligāto prasību ievērošanu. Precīzāk runājot, prakse uzlabot dzīvnieku labturības standartus ir plašāka par minimālajām prasībām piemērojamos ES vai valsts tiesību aktos. Līdzīgs priekšnoteikums tiek piemērots agrovides pasākumiem. Kvalitātes apsvērumu dēļ lauksaimniekam jāpievienojas esošām ES vai valsts shēmām, kuras izvēlēties vai definēs dalībvalstis. Tirdzniecības prasības ir noteiktas ES tiesību aktos par informāciju un reklāmu. Dalībvalstu sniegtajā informācijā Komisija *a priori* nav konstatējusi gadījumus, kad atbalsts ticis piešķirts, neņemot vērā esošās situācijas pārmaiņas. Pārmaiņu noteikšanas nolūkā Komisija lūgusi dalībvalstīm noteikt atbilstīgu bāzi atbalsta pasākuma īstenošanai.

42.

Gadījumā ar augsekas pasākumu Itālijā Komisija pirms pasākuma apstiprināšanas pieprasīja veikt analīzi par parasto lauksaimniecības praksi attiecīgajos reģionos. Pēc analīzes veikšanas sākotnējais Itālijas priekšlikums par augseku trim gadiem tika mainīts uz augseku diviem gadiem.

Spānijas ierosinātais pasākums veicina prakses saglabāšanu saistībā ar dažām tradicionālām kultūrām, kuras labvēlīgi ietekmē vidi. Ja agrovides pasākuma ietvaros netiek ierosināts atbalsts, pastāv risks, ka prakse saistībā ar šīm kultūrām vairs netiks īstenota. Rezultātā lauksaimnieki audzētu monokultūru, kas ir graudaugi, un tas būtu mazāk labvēlīgi videi.

43.

Saistībā ar neesošu noteikumu, ka audzētajai kultūrai vai ražošanas metodei ir jāatšķiras no iepriekš izmantotās, Komisija uzsver, ka tas var nebūt trūkums, bet var rasties tādas kvalitātes shēmas prasību rezultātā, kuru dalībvalsts noteikusi kā attiecināmu shēmu.

Kopīga atbilde par 45. un 46. punktu

Likumdevējs noteicis, ka dalībvalstu ziņā ir noteikt atbalsta apjomu, jo pastāvēja viedoklis, ka tās vislabāk var noteikt vispiemērotāko atbalsta apjomu konstatētās vajadzības risināšanai un noteiktā mērķa sasniegšanai. Atbalsta apjoms, kuru dalībvalsts aprēķinājusi informācijas sniegšanas nolūkā, ir indikatīvs.

KOMISIJAS ATBILDES

Kopīga atbilde par 47. un 48. punktu

Šiem pasākumiem nav nepieciešams Komisijas apstiprinājums.

49.

Itālijas gadījumā aprēķini tika pārskatīti pēc Komisijas veiktā novērtējuma.

Komisija pieņēma lēmumu, pamatojoties uz Itālijas sniegto informāciju par pārmaiņām saistībā ar pasākumu; saskaņā ar lēmumu sertificētais aprēķins par papildu izmaksām un zaudētajiem ienākumiem bija attiecīgi EUR 101 un 100 diviem Itālijas makroreģioniem, kuriem pasākums tika ierosināts.

52.

Vispārīgi runājot, *RACER* rādītāju neesamība nenozīmē, ka nav pieejama informācija, kuru var izmantot politikas novērtēšanai. Turklāt, lai gan rādītāji var veicināt politikas novērtējumu, tie ir rūpīgi jāskaidro, ņemot vērā kontekstu. Šim nolūkam rūpīgi jānovērtē sīki izstrādātās rādītāju sistēmas izmaksas un ieguvumi, jo citas pieejas (piemēram, kvalitatīvāka metode vai metožu sajaukums) varētu nodrošināt saimnieciski izdevīgāku risinājumu.

2. izcēlums. Neesošu rādītāju vai nepiemērotu rādītāju piemēri

Skatīt Komisijas atbildi par 52. punktu.

2. izcēlums. Pirmais ievilkums

Šī pasākuma mērķis ir atbalstīt lauksaimniekus, kuri darbojas bioloģiskās lauksaimniecības jomā, kompensējot papildu izmaksas un zaudētus ieņēmumus, jo tirgus cenas nenodrošina pietiekamu atbalstu. Tomēr šis pasākums galvenokārt risina vides jautājumus, un šī iemesla dēļ vispiemērotākais ir rādītājs "bioloģiskās produktu ražošanas vajadzībām apstrādāto hektāru skaits".³

Turklāt šis rādītājs atbilst Kopīgiem rādītājiem lauku attīstības programmu uzraudzībai un novērtēšanai 2007.–2013. gada *CMEF*.

³ Saistībā ar bioloģisko lauksaimniecību Francijas statistikā izmanto divu veidu rādītājus: "bioloģiskās produktu ražošanas vajadzībām apstrādāto hektāru skaits" (šim rādītājam pārejas posms ir noslēdzies) un "hektāru skaits pārejas posmā".

2. izcēlums. Trešais ievilkums

Tā kā augseka un proteīnaugi labvēlīgi ietekmē vidi, Palātas norādītais hektāru skaits ir būtiski dati. Tomēr, lai novērtētu KLP ietekmi uz vidi, ir vajadzīga papildinformācija. Tas paredzēts uzraudzības un novērtēšanas sistēmā KLP īstenošanai pēc 2013. gada.

53.

Novērtējuma veikšanas laikā Komisija izstrādās atbilstīgus novērtēšanas jautājumus. Uzraudzības informācija ir viens elements, uz kura novērtētājs var balstīt analīzi, tomēr pastāv arī citi informācijas avoti un rīki, piemēram, aptaujas ar noteiktu mērķi, apsekojumi vai statistikas dati, un novērotājs tos var izmantot politikas ietekmes novērtēšanai.

55.

Palāta 44. zemspiļņas piezīmē jau norādījusi, ka Komisija ir konstatējusi vairākus trūkumus grāmatojumu noskaidrošanas procedūras sistēmā. Daži trūkumi attiecas uz ļoti ierobežotu saņēmēju skaitu un neliecina par vispārīgiem sistēmas trūkumiem.

56.

Saskaņā ar tiesību aktiem dalībvalstīm jānodrošina iespēja pārbaudīt un kontrolēt viņu īstenotos īpašā atbalsta pasākumus.

Lai novērstu risku, kas ir dubulta finansēšana, dalībvalstīm jānodrošina, ka lauksaimnieks saņem atbalstu par konkrētu darbību tikai viena pasākuma ietvaros. Komisija uzskata, ka Francijas un Itālijas iestādes ir ieviesušas demarkācijas kritērijus, lai tiktu novērsta dubultā finansēšana gan saskaņā ar 68. pantu, gan lauku attīstību. Piemēram, 2011. gadā Francijā tika noraidīti vairāk nekā 10 % no visiem pieteikumiem par "pāreju uz bioloģisko lauksaimniecību", jo pieteikumu iesniedzēji jau saņēma atbalstu lauku attīstības pasākuma ietvaros.

Komisija jau ir konstatējusi vairākus trūkumus, un tiem tiek piemērota pastāvīga revīzija. Konkrēti runājot, saistībā ar augseku Itālijā nākamās revīzijas gaitā Komisija izvērtēs Palātas apsvērumus.

KOMISIJAS ATBILDES

57.

Šo trūkumu Komisija jau ir konstatējusi, un tam tiek piemērota pastāvīga revīzija AA/2011/010/FR.

58.

Komisija ir konstatējusi, ka netiek veiktas ražīguma rādītāja izpildes pārbaudes saistībā ar atbalstu aitū nozarē Francijā, un veic turpmākas darbības noskaidrošanas procedūras ietvaros.

59.

Palātas apsvērumi par atbalstu piensaimniecības nozarei Spānijā attiecas uz ierobežotu pieteikumu iesniedzēju skaitu vienā reģionā. Konfigurācijas kļūda saistībā ar papildu zemes platības atbalsta komponentu vienādā mērā attiecās uz ļoti ierobežotu pieteikumu iesniedzēju skaitu.

60.

Dalībvalsts jau ir veikusi korektīvus pasākumus saistībā ar konstatēto gadījumu.

62.

Komisija pieņem zināšanai Palātas konstatētās darbības nepilnības Itālijā saistībā ar apdrošināšanas pasākumiem. Turpmākas darbības tiks veiktas priekšā stāvošās grāmatojumu noskaidrošanas revīzijas ietvaros saistībā ar pasākumu.

63.

Šādiem pasākumiem nav nepieciešams Komisijas apstiprinājums.

64.

Komisija uzskata, ka paveiktais saistībā ar grāmatojumu noskaidrošanu atbilstīgi aptver risku, kādu fondiem rada Palātas konstatētie trūkumi.

Saistībā ar šo Komisija atzinīgi novērtē Palātas piezīmi 44. zemspītras piezīmē.

65.

Uz Palātas apsvērumiem par 2010. gadā veiktajām pārbaudēm uz vietas pasākumiem aitū/kazu nozarē Grieķijā jau attiecas Komisijas veiktā revīzija. Turklāt dalībvalsts jau veikusi korektīvus pasākumus attiecībā uz turpmākajiem gadiem.

66.

Komisija pieņem zināšanai Palātas konstatētos faktus un tos izvērtēs priekšā stāvošās grāmatojumu noskaidrošanas revīzijas laikā.

67.

Spānijas iestādes norādījušas, ka pārbaudes tiek veiktas, izmantojot tālzonlēšanu (95 %) un tradicionālos apmeklējumus uz vietas (5 %). Veicot tālzonlēšanu, fotointerpretācija tiek veikta četras reizes: iepriekšējā gada rudenī, pavasara sākumā un beigās un vasarā, un papildus notiek negaidīti apmeklējumi uz vietas. Šķiet, ka Spānijas iestāžu veiktie pasākumi mazina risku fondam. Tomēr Komisija ņems vērā piezīmes, ko Palāta izteikusi revīzijas darbības laikā.

Palātas piezīmes par Itāliju tiks izvērtētas priekšā stāvošās grāmatojumu noskaidrošanas revīzijas laikā.

68.

Uz Palātas apsvērumiem par nepilnībām saistībā ar dokumentu izskatīšanu, veicot pārbaudes uz vietas par pasākumu aitū/kazu nozarē Grieķijā, jau attiecas Komisijas veiktā revīzija. Spānijas gadījumā Komisija turpmākus pasākumus saistībā ar apsvērumiem veiks grāmatojumu noskaidrošanas revīzijas laikā.

KOMISIJAS ATBILDES

69.

Komisija izskatīs šo apsvērumu un veiks atbilstīgus pasākumus.

Kopīga atbilde par 70.–75. punktu

Dalībvalstis ņem vērā pārvaldības un kontroles izmaksas, kas rodas, īstenojot īpašā atbalsta pasākumus, un iespējamo vajadzību izveidot *ad hoc* kontroles sistēmas.

76.

Skatīt Komisijas atbildes par 70.–75. punktu.

3. izcēlums. Trešā rindkopa

Kompetentā valsts iestāde var izsniegt administratīvu sertifikātu, un saņēmējam neveidojas izmaksas. Iestādēm varētu veidoties slogs, lai savlaicīgi izsniegtu sertifikātu.

Saistībā ar Palātas apsvērumiem par veikto pārbaužu uz vietas skaitu un trūkumiem saistībā ar dokumentu inspekcijām skatīt Komisijas atbildes par 65. un 68. punktu.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

77.

Komisijas priekšlikumā norādītajām saistītā atbalsta shēmām tiks piemērots subsidiaritātes princips. Tādējādi dalībvalstīm būs jāizstrādā un jāīsteno atbalsta pasākumi atbilstīgi to noteiktajam mērķim.

78.

Komisija uzskata, ka, īstenojot īpašā atbalsta shēmas, tostarp iespējas piešķirt saistītos maksājumus, netiek apšaubīta tiešo maksājumu shēmas vispārējā ievirze uz atsaistīšanu, jo šī iespēja ir ierobežota (3,5 % no valstij noteiktā maksimāli pieļaujamā daudzuma daļas) un ir saderīga ar PTO noteikumiem.

79.

Likumdevējs uzskatīja, ka vienīgi dalībvalstis atbild par to, kāda veida lauksaimniecības nozares tiek atbalstītas, izmantojot 68. pantā noteiktos pasākumus. Uzskata, ka dalībvalstis vislabāk var noteikt to teritorijā esošos reģionus vai nozares, kurās pastāv grūtības, un piešķirt prioritātes dažādām vajadzībām mērķtiecīga atbalsta saņemšanai.

Komisijas priekšlikums par KLP ieviešanu pēc 2013. gada sevī ietver kopīgas uzraudzības un novērtēšanas sistēmas izveidi sadarbībā ar dalībvalstīm kopējās lauksaimniecības politikas, tostarp pirmā un otrā pīlāra pasākumu, darbības rezultātu novērtēšanai.

80.

Palāta 44. zemsvītras piezīmē jau norādījusi, ka Komisija ir konstatējusi vairākus trūkumus grāmatojumu noskaidrošanas procedūras sistēmā. Daži trūkumi attiecas uz ļoti ierobežotu saņēmēju skaitu un neliecina par vispārīgiem sistēmas trūkumiem.

KOMISIJAS ATBILDES

81.

Uz Komisijas priekšlikumu par KLP ieviešanu pēc 2013. gada saistībā ar brīvprātīgo saistīto atbalstu attiecas daudzi ierobežojumi: attiecināmo nozaru un ražošanas saraksts, noteikti kvantitatīvi ierobežojumi, ierobežots procentos izteikts apjoms no dalībvalstij noteiktā maksimāli pieļaujamā daudzuma daļas tiešajiem maksājumiem, Komisijas apstiprinājums, kas nepieciešams, ja procentos izteiktais apjoms pārsniedz noteiktu līmeni, atbalsta piešķiršanas nosacījumi (tie vēl jāprecizē deleģētajos aktos).

1. ieteikums

Īstenojot KLP pēc 2013. gada, dalībvalstīm būs jāinformē Komisija par mērķa reģioniem, izvēlētajiem lauksaimniecības veidiem vai nozarēm un piešķiramā atbalsta apjomu. Šim nolūkam tām vajadzēs raksturot iemeslus, kuru dēļ saistītais atbalsts tiek plānots, un atbalsta plānoto ietekmi.

Ja dalībvalsts pieņemtā lēmuma dēļ tiek pieļauta atkāpe no pamatapjoma, kas izteikts procentos no valstij noteiktā maksimāli pieļaujamā daudzuma daļas, būs nepieciešams sīki izstrādāts apraksts par konkrēto situāciju mērķa reģionā un lauksaimniecības veidu vai konkrēto nozaru īpašajām iezīmēm, kuru dēļ ir pamatoti piešķirt lielāku atbalstu. Ja dalībvalsts lēmums ir jāapstiprina, jānorāda īpaši ierobežojumi, piemēram, alternatīvu risinājumu neesamība vai nepieciešamība nodrošināt stabilas piegādes vietējai pārstrādes rūpniecībai.

1. ieteikums a)

Atbilstīgi politiskam kompromisa risinājumam (iepriekšēja vienošanās ar vienu no likumdevējiem) saistībā ar KLP reformas īstenošanu pēc 2013. gada Komisija ir pilnvarota izstrādāt nosacījumus atbalsta piešķiršanai, izmantojot deleģētos aktus.

Komisijas mērķis ir ieviest skaidru vienkāršojumu salīdzinājumā ar pašreizējo īpašo atbalstu, jo brīvprātīgais saistītais atbalsts attieksies tikai uz vienu no deviņiem 68. pantā noteiktajiem pasākumiem. Tas nozīmē, ka, neraugoties uz plašāku attiecināmo nozaru sarakstu, atbalsta mērķu skaits un dažādība ir ierobežoti un attiecas uz vienu kategoriju (t. i., dažu lauksaimniecības veidu ekonomisko nestabilitāti). Komisija uzskata, ka tādējādi tiks samazināts risks, ka atbalsts varētu pārkļāties vai tikt uzkrāts.

1. ieteikums b)

Atbilstīgi deleģētajos aktos noteiktajām Komisijas pilnvarām īpaši tiks izstrādāti nosacījumi atbalsta piešķiršanai.

Vispārīgs noteikums ir, ka dalībvalstīm būs jāinformē Komisija par mērķa reģioniem, izvēlētajiem lauksaimniecības veidiem vai nozarēm un piešķiramā atbalsta apjomu. Šim nolūkam tām būs jāraksturo iemesli, kuru dēļ tiek plānots saistītais atbalsts, un atbalsta plānotā ietekme.

Ja dalībvalsts pieņemtā lēmuma dēļ tiek pieļauta atkāpe no pamatapjoma, kas izteikts procentos no valstij noteiktā maksimāli pieļaujamā daudzuma daļas, būs nepieciešams sīki izstrādāts apraksts par konkrēto situāciju mērķa reģionā un lauksaimniecības veidu vai konkrēto nozaru īpašajām iezīmēm, kuru dēļ ir pamatoti piešķirt lielāku atbalstu. Ja dalībvalsts lēmums ir jāapstiprina, jānorāda īpašas vajadzības, piemēram, alternatīvu risinājumu neesamība vai nepieciešamība nodrošināt stabilas piegādes vietējai pārstrādes rūpniecībai.

2. ieteikums

Komisija pieņems īstenošanas noteikumus, kuros būs paredzēts pienākums dalībvalstīm periodiski sniegt informāciju par īstenoto pasākumu faktisko progresu. Šāds pienākums ir vajadzīgs, lai Komisija varētu nodrošināt atbilstību savam pienākumam regulāri sniegt pārskatus PTO, jo saistītais atbalsts tiek uzskatīts par atkāpi no tiešo maksājumu shēmu vispārējās ievirzes uz atsaistīšanu.

Minimāla informācija būs nepieciešama par vairākiem pieteikumiem, kuri iesniegti par katru atbalsta pasākuma veidu, un faktiski samaksātajām summām, kā arī saņēmēju skaitu katrā reģionā, nozarē un/vai lauksaimniecības veidā katrā dalībvalstī.

KOMISIJAS ATBILDES

Šāda informācija ļaus Komisijai sekot tam, kā faktiski tiek īstenota shēma visiem īstenotajiem atbalsta pasākumiem, neatkarīgi no attiecīgās nozares, un vai tiek ievērota atbildība noteiktajam maksimālajam budžeta apjomam.

Vispārīgāk runājot, politiskais kompromisa risinājums cita starpā nozīmē izveidot kopīgu uzraudzības un novērtēšanas sistēmu sadarbībā ar dalībvalstīm kopējās lauksaimniecības politikas, tostarp pirmā un otrā pīlāra pasākumu, darbības rezultātu novērtēšanai.

3. ieteikums

Dalībvalstis atbild par to, lai tiktu pieņemts lēmums par īstenojamiem atbalsta pasākumiem un šādi atbalsta pasākumi tiktu izstrādāti; tām arī jānodrošina iespēja pārbaudīt un kontrolēt šādus pasākumus. Tādējādi tām jāņem vērā pārvaldības un kontroles izmaksas, kas rodas, ja tiek izmantota iespēja īstenot saistītā atbalsta pasākumus un nepieciešamība izveidot *ad hoc* kontroles sistēmas.

Eiropas Revīzijas palāta

Īpašais ziņojums Nr. 10/2013

Kopējā lauksaimniecības politika. Vai saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 73/2009 68. pantu sniegtais īpašais atbalsts ir pienācīgi izstrādāts un īstenots?

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs

2013 — 54 lpp. — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-9241-391-0

doi:10.2865/29155

KĀ PASŪTĪT ES IZDEVUMUS

Bezmaksas izdevumi

- Viens eksemplārs:
ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).
- Vairāk nekā viens eksemplārs vai plakāti/kartes:
Eiropas Savienības pārstāvniecībās
(http://ec.europa.eu/represent_lv.htm),
Eiropas Savienības delegācijās valstīs, kas nav ES dalībvalstis
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_lv.htm),
ar *Europe Direct* dienesta starpniecību
(http://europa.eu/europedirect/index_lv.htm)
vai piezvanot uz tālruņa numuru 00 800 6 7 8 9 10 11 (zvanīšana bez maksas no
jebkuras vietas Eiropas Savienībā) (*).

(*) Informāciju sniedz bez maksas, tāpat arī lielākā daļa zvanu ir bezmaksas (izņemot dažus operatorus, viesnīcas vai taksofonus).

Maksas izdevumi

- Ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).

Maksas abonementi

- Ar Eiropas Savienības Publikāciju biroja tirdzniecības aģentu starpniecību
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_lv.htm).

ATKĀPJOTIES NO VISPĀRĪGAJIEM PRINCIPIEM, KAS PAREDZ ATSAISTĪTU UN VIENKĀRŠOTU MAKSĀJUMU SHĒMU LAUKSAIMNIEKIEM, 68. PANTS ATĻAUJ DALĪBVALSTĪM SAGLABĀT DAĻU NO VALSTIJ MAKSIMĀLI PIEĻAUJAMĀS SUMMAS ĪPAŠAJAM ATBALSTAM ATSEVIŠĶIEM DARBĪBAS VEIDIEM, PROTI, SAISTĪTOS TIEŠOS MAKSĀJUMUS KONKRĒTI NOTEIKTOS GADĪJUMOS.

ŠAJĀ ZIŅOJUMĀ PALĀTA SECINA, KA KOMISIJAS IESPĒJAS PĀRBAUDĪT ŠĀDU GADĪJUMU PAMATOTĪBU IR ĻOTI IEROBEŽOTAS UN KA DALĪBVALSTĪM IR LIELA RĪCĪBAS BRĪVĪBA. DALĪBVALSTĪS NAV KONSTATĒJAMI PIETIEKAMI PIERĀDĪJUMI TAM, KA SASKAŅĀ AR 68. PANTU IEVIESTIE PASĀKUMI IR VAJADZĪGI UN ATBILSTĪGI, KO NOSAKA TO NEPIECIEŠAMĪBA, STRUKTŪRAS EFEKTIVITĀTE UN NODROŠINĀTAIS ATBALSTA APJOMS. PALĀTA NORĀDĪJA ARĪ UZ TRŪKUMIEM ADMINISTRĀTĪVAJĀS UN KONTROLES SISTĒMĀS, LAI GAN PĀRVALDĪBAS UN KONTROLES SLOGS JAU TAGAD IR LIELS.

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA

Publikāciju birojs

ISBN 978-92-9241-391-0

9 789292 413910